

Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc

Placeno převodem 706008

# ZURNAL

JARO 2011

## MAGAZÍN UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI

### **ABSOLVENT EMIL VIKLICKÝ**

**Světový jazzman, který vystudoval matematiku**

### **OBJEV NOVÉHO MATERIÁLU NA DOSAH**

**Olomoučtí vědci úspěšně soupeří s nositeli Nobelovy ceny**

### **STUDIJNÍ OBORY, KTERÉ „LETÍ“**

**Exkurz do atraktivních a netradičních oborů na UP**

## **Video o UP pokořilo internet**

**Propagační spot univerzity zhlédlo  
na sedmdesát tisíc lidí**



[www.vtpup.cz](http://www.vtpup.cz)

Univerzita Palackého v Olomouci

VĚDECKOTECHNICKÝ PARK

## MOST MEZI VĚDECKÝM A PODNIKATELSKÝM SVĚTEM

Od 1.11.2011 nové laboratorní a výrobní prostory k pronájmu.

- PRONÁJEM PROSTOR
- PŘÍPRAVA ŽÁDOSTÍ O DOTACE + DOTAČNÍ MANAGEMENT
- VÝZKUM, MĚŘENÍ A ANALÝZY PRO FIRMY NA ZAKÁZKU
- PODNIKATELSKÝ INKUBÁTOR PRO ZAČÍNÁJÍCÍ FIRMY A PODNIKATELE

[www.prijdterustknam.cz](http://www.prijdterustknam.cz) / [www.vtpup.cz](http://www.vtpup.cz) / [www.vyzkumprofirmy.cz](http://www.vyzkumprofirmy.cz)

## Správa kolejí a menz Univerzity Palackého nabízí kvalitní ubytování a stravování za bezkonkurenční ceny

### Ubytování na VŠ kolejích v areálu Envelopa a Neředín:

- ▶ Studenti UP
- ▶ Hosté UP, držitelé karet
- ▶ Ostatní hosté

od 60 Kč / noc  
od 200 Kč / noc  
od 240 Kč / noc

### 12 druhů hotových a minutkových jídel:

- ▶ Studenti, zaměstnanci UP
- ▶ Důchodci UP
- ▶ Ostatní strávníci

28-43 Kč  
37-52 Kč  
54-67 Kč



Více informací najdete na <http://skm.upol.cz>

2–5 . . . . Studijní obory, které „letí“

5–9 . . . . Interview:

Jazzman a vystudovaný matematik Emil Viklický

10 . . . . . Vědci z Přírodovědecké fakulty UP soupeří s nositeli Nobelovy ceny

11 . . . . . Prestižní Cena ministra školství pro Jaromíra Fiuráška

12 . . . . . Univerzita obdrží z EU více než 40 milionů korun

13 . . . . . Mladí právníci se vrátili do lavic v opravených budovách

14 . . . . . Vánoční sbírka na Přírodovědecké fakultě

15 . . . . . Univerzita hostila simulované zasedání OSN

16–17 . . Ženy na síti: Historie a současnost univerzitního volejbalu

18–19 . . Osobnosti na UP

20–21 . . Interview: Bedřich Moldan, ekolog světového jména

22–23 . . Interview: Autor univerzitního spotu Marek Partyš

24 . . . . . Academia film Olomouc ve znamení chemie

25 . . . . . Kino Metropol provozují nově studenti a absolventi UP

26 . . . . . Univerzita spustila nové webové stránky

27 . . . . . Ex Libris: Nové tituly z produkce Vydavatelství UP

28–29 . . Mezinárodní konference, festival i veletrh vzdělávání v obrazech

30 . . . . . O studijní stáži, výzkumu a životě v pákistánské Lahore

31 . . . . . Glosa: Lékaři na export, Do přírody jedině Chalupu

32 . . . . . Představujeme: Ateliér textilní tvorby

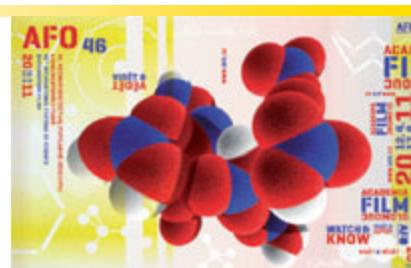
## 5–9 ... Jazzman a vystudovaný matematik Emil Viklický



## 15 ... Univerzita hostila simulované zasedání OSN



## 24 ... Academia film Olomouc ve znamení chemie



## 20–21 ... Interview: Bedřich Moldan, ekolog světového jména



# Obory, které „letí“

## Exkurz do atraktivních a netradičních oborů na olomoucké univerzitě



**U**niverzita Palackého nabízí na osmi fakultách několik stovek studijních oborů a jejich kombinací, ať již humanitních, uměnovědných, přírodovědných či lékařských. Většina z nich má na UP letitou tradici, avšak mnoho z nich vznikalo teprve v posledních dvaceti letech s ohledem na nové potřeby trhu práce, vědecký a společenský vývoj nebo rozvoj oborového záběru fakult. V následujícím textu bychom vám rádi přiblížili několik vybraných oborů na čtyřech fakultách, jež jsou buď netradiční a v českém prostředí specifické, anebo stále atraktivnější pro budoucí vysokoškolské studenty. V příštím vydání Žurnálu+ vám pak představíme vybrané obory na zbývajících čtyřech fakultách.

### Filozofická fakulta

**V**edle klasických úspěšných „tahounů“ Filozofické fakulty, jakými jsou psychologie, žurnalistika nebo angličtina, si svou pozici v Olomouci upevňují i další zajímavé a netypické obory. Mezi ty nejexkluzivnější v tomto směru patří bezesporu čínština, japonština a korejština na Katedře asijských studií. Jiným, neméně zajímavým tipem, je judaistika. Tu zaštiťuje Centrum judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových.

Filozofická fakulta Univerzity Palackého nabízí všem svým potenciálním posluchačům neomezenou kombinovatelnost dvouoborů. Studenti tak mají svobodnou volbu vybrat si přesně to, co je zajímavé a oslovuje. Počet kombinací na dvouoborovém studiu v tomto roce přesáhl šest stovek.

### Japonština je stále populárnější

Katedra asijských studií věnuje velkou energii na přípravu a získávání grantových projektů. „Jednou z našich priorit je inovace celého oboru. Od příštího roku posílíme řady o profesorku Zdenku Švarcovou, kte-

rá je uznávanou kapacitou na japonskou lingvistiku a literaturu, a je jedinou profesorkou přes japonštinu v zemi. Z jejího budoucího působení u nás máme opravdu radost. Pro studenty i vyučující bude tato spolupráce velkým přínosem,“ prozradila vedoucí japonské sekce Katedry asijských studií Ivona Barešová.

Dvouoborové studium umožňuje absolventům velmi dobré uplatnění v praxi. Posluchači japonštiny na UP úspěšně získávají prestižní stipendia japonského ministerstva školství. „Jsme malý obor, studenti a vyučující se vesměs dobře znají – komunikují spolu v rámci školy i při mimoškolních aktivitách. Posluchači udržují dobré vztahy se zahraničními studenty z Japonska, rozvíjejí tak své jazykové schopnosti a dozvídají se o Japonsku i to, na co již není ve vyučování prostor,“ dodala Barešová.

Při katedře funguje také Japonský klub Olomouc, do kterého jsou zapojeni mnozí studenti japonštiny i Japonci působící v Olomouci. Klub pořádá celou řadu akcí pro veřejnost, jako je Japonské jaro, ples, přednášky nebo workshopy zaměřené na kaligrafii, kimono, origami či japonskou kuchyni a filmy.

### Judaistika není jen o židovství

Mezeru na poli výzkumu židovské tématiky, jež má v Čechách a na Moravě silnou a bohatou tradici, zaplnil exkluzivní obor s názvem Judaistika: Dějiny a kultura Židů. Centrum judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových (CJS) klade zvýšený důraz na mezioborové pojetí studia. Student se tak o dějinách Židů po-



*Oslava Pesachu v Kabinetu judaistiky pod vedením Dr. Louise Hecht*

učí v kontextu „klasických“ humanitních oborů: historie, sociologie a politologie, teologie, filologie nebo kunsthistorie. CJS je jediným pracovištěm v ČR, které se soustřeďuje na „židovská studia“ (Jewish Studies) v evropském stylu. Posluchači získávají zkušenosti přímo v oborových institucích, například v Židovské obci Olomouc, Židovském muzeu v Praze, ve sdružení Respekt a Tolerance nebo ve Vzdělávacím a kulturním centru Židovského muzea v Brně. Zapojují se do výzkumných projektů, připravují výstavy a konference. „Díky tomu si už během studia osvojují samostatné postupy, a tím



**JAPONSKÁ FILOLOGIE NA FF**  
**studium dvouoborové, bakalářské, prezenční**

|                                                 |     |
|-------------------------------------------------|-----|
| Odhad počtu přijatých pro příští akademický rok | 35  |
| Počet uchazečů pro tento akademický rok         | 312 |
| Počet přijatých pro tento akademický rok        | 37  |

**JUDAISTIKA: DĚJINY A KULTURA ŽIDŮ**  
**studium jednooborové, magisterské navazující, prezenční**

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Odhad počtu přijatých pro příští akademický rok | 17 |
| Počet uchazečů pro tento akademický rok         | 16 |
| Počet přijatých pro tento akademický rok        | 10 |

zvyšují schopnost uplatnit se na trhu práce nejen v daném oboru. Zkušenosti z praxe dnešním absolventům vysokých škol při nástupu do zaměstnání fatálně chybí," zdůraznila vedoucí sekce Judaistiky Ivana Bednaříková-Procházková.

Výuka je vedena ve čtyřech jazycích: češtině, angličtině, němčině a hebrejštině. „To představuje jeden ze zásadních bonusů, přispívajících ke zvýšení kvalifikace studentů," vysvětlila Bednaříková-Procházková.

Díky úspěšné grantové politice rozšíří olomoucký kabinet judaistiky svou nabídku o výuku hostujících profesorů z řad špičkových odborníků. V letním semestru povede několik seminářů profesor Michael Miller z budapeštské CEU, doktorka Diane Matut z univerzity v Halle, nebo doktor Wolfgang Wieshaider z vídeňské univerzity.

Formou výstav a konferencí se obor otevírá také laikům. Cyklus judaistických přednášek pro veřejnost zájemcům nabídl setkání například se spisovatelkou Hanou Frejkovou, dcerou politika židovského původu Ludvíka Frejky, popraveného během procesu se Slánským, či s populární prozaičkou, básnířkou a také dramatičkou Irenou Douskovou.

## Cyrlometodějská teologická fakulta

**Kdo si vybere ke svému studiu některý z oborů na Cyrilometodějské teologické fakultě, nemusí se bát, že ho čeká výuka jen v teoretické rovině. Ojedinělým oborem v evropském měřítku je například Mezinárodní sociální a humanitární práce. Neméně zajímavým oborem v kontextu českého prostředí je i Charitativní a sociální práce.**

### Na praxi do Indie nebo na Maltu

Bakalářský obor Mezinárodní sociální a humanitární práce je jediný svého druhu v České republice. Ve spolupráci s VOŠ sociální – CARITAS nabízí Katedra křesťanské sociální práce svým posluchačům praxe v zahraničí, výměnné studijní pobyty i různá soustředění. „Studenti projdou zátežovým výcvikem,

aby v budoucnu zvládli náročné situace v prostředí humanitární pomoci. Čeká je také psychosociální výcvik, jehož cílem je nácvik řešení složitých mezilidských vztahů, životních situací a komunikačních problémů," vysvětlila odborná asistentka katedry Ivana Knausová. Vysokoškoláci vykonávají praxe jak v České republice, tak v zahraničí. Dostanou se například na Ukrajinu, Maltu, Slovensko, Indii nebo do Velké Británie.

Absolventi bakalářského studia mohou pokračovat ve studiu v navazujícím (dvouletém) magisterském oboru Mezinárodní humanitární a sociální práce. „Oproti běžným studiím sociální práce tento obor připravuje pracovníky pro působení ve zvláštních krizových situacích a kulturně odlišných oblastech, v náročných podmínkách extrémní chudoby a humanitárních katastrof. Činí je citlivými k odlišným potřebám uprchlíků, migrantů, etnických menšin a dalších vyloučených a zranitelných skupin," vysvětlila Knausová.

Výuka třetiny povinných předmětů probíhá v angličtině. Workshopy a přednášky vedou zkušení odborníci z českých a mezinárodních humanitárních organizací.

### Charitativní a sociální práce

I tento bakalářský obor realizuje Cyrilometodějská teologická fakulta ve spolupráci s CARITAS – Vyšší odbornou školou sociální Olomouc. Absolventi žádaného oboru jsou připraveni pro sociální práci v celém spektru organizací

a se zvláštním ohledem na motivační a identifikační předpoklady pro působení v křesťanských církevních službách. Jeho činnost spočívá ve vyhledávání potřebných klientů, v sociální diagnostice, v preventivní činnosti a ochraně před sociálními riziky, v poradenské a sociálně správné činnosti, v poskytování sociální pomoci, v řízení sociálních zařízení a týmů a v pomoci v psycho-sociální a spirituální oblasti. Dosažené vzdělá-



Studenti CMTF vyjíždějí i do detenčního zařízení na Maltě



Výchova předškoláků. Pohled do mateřského centra ve Velké Británii

ní umožňuje analyzovat, interpretovat a aplikovat sociální práci v komplexním pojetí. Přidanou hodnotou studia sociální práce v Olomouci je volba studenty budoucí profilace, a to v oblasti teologických nebo ekonomických kompetencí. Budoucí pracovníci v oblasti sociální a charitativní práce mají samozřejmě možnost pokračovat také v navazujícím magisterském studiu.

**MEZINÁRODNÍ SOCIÁLNÍ A HUMANITÁRNÍ PRÁCE**  
**studium jednooborové, bakalářské, prezenční**

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Odhad počtu přijatých pro příští akademický rok | 30 |
| Počet uchazečů pro tento akademický rok         | 92 |
| Počet přijatých pro tento akademický rok        | 38 |

**CHARITATIVNÍ A SOCIÁLNÍ PRÁCE**  
**studium jednooborové, bakalářské, kombinované**

|                                                 |     |
|-------------------------------------------------|-----|
| Odhad počtu přijatých pro příští akademický rok | 60  |
| Počet uchazečů pro tento akademický rok         | 175 |
| Počet přijatých pro tento akademický rok        | 69  |

## Fakulta tělesné kultury

**Z**ákladními studijními směry Fakulty tělesné kultury jsou studium učitelství tělesné výchovy, fyzioterapie, aplikované tělesné výchovy, rekreologie, tělesné výchovy a sportu, ochrany obyvatelstva a managementu sportu a trenérství. Magisterské studium je pak koncipováno jako pětileté a dvouleté navazující, bakalářské studium jako tříleté. Na fakultě je rovněž realizován doktorský studijní program oboru kinantropologie

### Výuka v Alpách i na českých řekách

Jedním z prestižních oborů na Fakultě tělesné kultury je Tělesná výchova a sport. Jeho absolventi se mohou chlubit získáním nejvyššího tělovýchovného vzdělání v České republice. Stanou se nejen odborníky pro práci s dětmi a mládeží, ale také vysocí kvalifikovanými trenéry. Posluchači si osvojí kromě dovedností v nejrůznějších sportech také znalosti anatomie a fyziologie člověka. Absolutoriem bakalářského studia získávají studenti ve sportech jako je atletika, basketbal, fotbal, házená nebo plavání základní trenérské licence.

„K atraktivním částem akademického roku patří kurzovní výuka. V zimě se studenti účastní lyžařského a snowboardového kurzu většinou v alpských destinacích, v letním období sjíždějí české řeky na kanoích a raftech nebo surfují. Mohou také absolvovat kurz vysokohorské turistiky. Oblibě se těší kurz technických sportů, horolezectví a cyklistiky. Základy pobytu v přírodě a různých forem turistiky si



*Studenti FTK v rámci kurzu vysokohorské turistiky*



*Rekreologie jako obor o využívání volného času*

osvojují ve fakultním výcvikovém středisku v malebném prostředí Orlických hor,” přiblížila vedoucí Katedry sportu Soňa Formánková.

### Rekreologie - kurz přežití a horolezectví

Obor Rekreologie se zabývá především problematikou životního stylu. Témata, která Rekreologie řeší, jsou ve společnosti více než aktuální. „Dnes a denně slyšíme o nezdravém životním stylu populace, nedostatku pohybu, rostoucím výskytu

nadváhy a obezity a dalších civilizačních onemocněních. V tom je naše obrovská výhoda. Vycházíme totiž z požadavků trhu a naši absolventi nemají zpravidla problémy s uplatněním,” popsal situaci vedoucí katedry Zdeněk Hamřík.

Součástí studia je množství kurzů a workshopů konaných mimo akademické prostředí. „Studenti si osvojí základy horolezectví, raftingu, skialpinismu. Své síly mohou vyzkoušet také v kurzu přežití. Podobné aktivity jsou důležité kvůli získání dovedností jako je schopnost týmové práce, umění naslouchat, nebo přijímat a poskytovat zpětnou vazbu,” vysvětlil Hamřík.



*Horolezectví v přírodních podmínkách Orlických hor.*

Jednou z novinek Katedry rekreologie je zavedení kombinované formy studia v magisterské etapě, kterou bylo doposud možné studovat pouze prezenčně. Členové Katedry rekreologie se v současné době podílejí na největší výzkumné studii světa, tzv. HBSC studii. Ta se zabývá životním stylem školáků. Je do ní zapojeno na čtvrt miliónu dětí ze 44 zemí světa.

**TĚLESNÁ VÝCHOVA A SPORT**  
studium jednooborové, bakalářské, prezenční

Šance na přijetí v r. 2011  
52 %

**REKREOLOGIE**  
studium jednooborové, bakalářské, prezenční

Šance na přijetí v r. 2011  
44 %



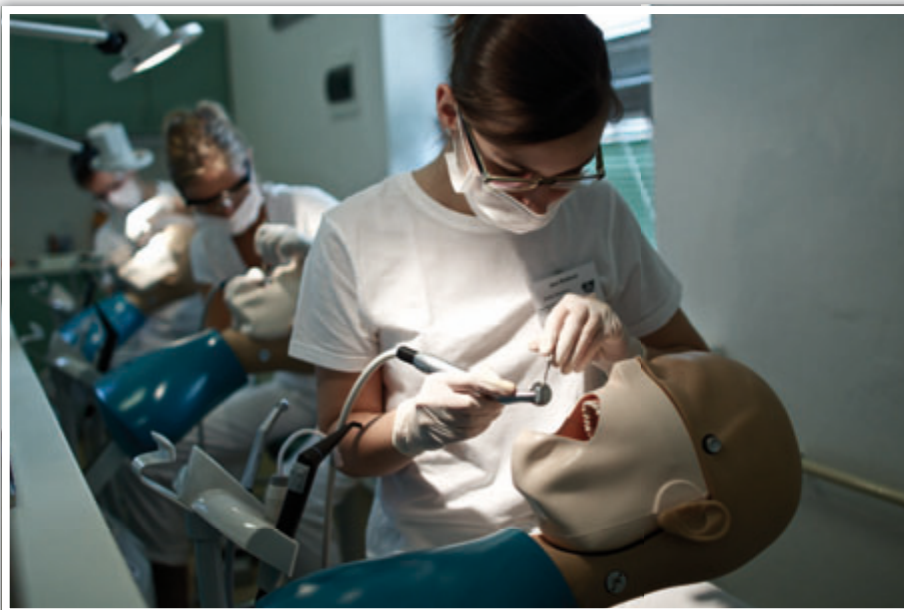
## Lékařská fakulta

**D**va stěžejní studijní obory na Lékařské fakultě Univerzity Palackého se každoročně těší velkému zájmu budoucích vysokoškoláků. Jsou jimi šestiletý studijní obor Všeobecné lékařství a pětiletý studijní obor Zubní lékařství.

### Lékařů není nikdy dost

Studijní program Všeobecné lékařství připravuje studenty k výkonu náročné a odpovědné profese lékaře, a to tak, aby se absolvent mohl specializovat na jakoukoliv oblast medicíny. V současné době nabízí celou řadu inovací. Jednou z nejvýraznějších změn je zařazení praktických dovedností do výuky od samého počátku studia. „Hlavním cílem je zajistit, aby absolventi byli schopni vnímat nejen vlastní onemocnění, ale současně nemocného člověka jako osobnost, a přitom integrovat všechny potřebné poznatky do jednoho celku, čímž dosáhnou rychlejší diagnózy a následně adekvátního terapeutického přístupu,“ vysvětlil proděkan fakulty Vladimír Mihál.

Atraktivní novinkou je před rokem otevřený volitelný předmět Urgentní medicína. V loňském akademickém roce vznikl jako první v České republice. „Semináře pod vedením zkušených záchranářů jsou zaměřeny na teoretickou i praktickou přípravu urgentními stavy všech oborů. Přednášejícími jsou lékaři, kteří aktivně působí v přednemocniční péči. V praktické části výuky vyjíždějí studenti s lékaři Rychlé zá-



Praktická výuka budoucích stomatologů na olomoucké univerzitě

Od roku 2006 probíhá na Lékařské fakultě modernizace výuky dětského lékařství v kontextu medicíny založené na důkazu. Jako výukový nástroj slouží reálná kazuistika (případ pacienta). Výuka se odehrává nejen v posluchárnách a knihovně, ale také u lůžka pacienta nebo online.

### Prostornější Teoretické ústavy

Významným benefitem pro budoucí studenty je zahájení projektu dostavby Teoretických ústavů Lékařské fakulty. Po jejich rozšíření budou mít posluchači k dispozici rozsáhlé výukové prostory s nejmoderně-

ším vybavením poslucháren, laboratoří a knihoven. Nový objekt je určen zejména pro studenty akreditovaných doktorských studijních programů, avšak prospěch z něj budou mít všichni studenti Lékařské fakulty a Fakulty zdravotnických věd UP.



Vizualizace interiéru nových prostor TÚ

Nově budovaný Ústav molekulární a translační medicíny (BIOMEDREG) je dalším již realizovaným voláním budoucnosti. Ústav se stane platformou pro molekulárně orientovaný základní a translační biomedicínský výzkum. Významnou měrou přispěje k pregraduálnímu a postgraduálnímu vzdělávání našich studentů.

Lenka Skácelíková, -mar-  
foto: archiv UP



chranné služby. Pod dohledem svých učitelů jsou konfrontováni s řešením všech život ohrožujících stavů,“ přiblížil Mihál.

Také studijní obor Zubní lékařství přináší studentům řadu vylepšení při přípravě na budoucí povolání. „Výuka na tzv. fantomových modelech, na nichž se studenti učí a následně zdokonalují v praxi, umožňuje simulovat reálné podmínky lidského organismu. Při chybném zákroku je možná oprava bez dalších následků, která je u skutečných pacientů jen těžko možná,“ uvedla proděkanka pro studium Všeobecného lékařství pro 1.–3. ročník Marcela Bezdičková.

### VŠEOBECNÉ LÉKAŘSTVÍ studium jednooborové, magisterské, prezenční

|                                                 |      |
|-------------------------------------------------|------|
| Odhad počtu přijatých pro příští akademický rok | 220  |
| Počet uchazečů pro tento akademický rok         | 1838 |
| Počet přijatých pro tento akademický rok        | 220  |

### ZUBNÍ LÉKAŘSTVÍ studium jednooborové, magisterské, prezenční

|                                                 |      |
|-------------------------------------------------|------|
| Odhad počtu přijatých pro příští akademický rok | 95   |
| Počet uchazečů pro tento akademický rok         | 1149 |
| Počet přijatých pro tento akademický rok        | 95   |



# Absolvent Emil Viklický

## Jazzman z Hané, který hrál pro newyorského starostu i generálního tajemníka OSN

**E**mil Viklický (62) patří k těm několika soudobým českým hudebníkům, jejichž jméno obletělo svět a zahnízdilo se v prestižních koncertních sálech od Ameriky po Asii. Rodák z Olomouce a absolvent matematiky na Přírodovědecké fakultě UP, skladatel filmové hudby i autor oper, jehož albu dal jméno japonský spisovatel Haruki Murakami – to vše je Emil Viklický, muž, kterému londýnské Timesy daly přídomek „Janáček jazzu“.

### Nový rok sotva začal a vy už máte za sebou koncert na Broadwayi...

Ano, hned 3. ledna jsem odehrál v newyorském Dizzy's Clubu v Lincoln Center vyprodané představení s projektem Moravian Gems (George Mraz, Billy Hart a Iva Bittová – pozn. red.). Záznam koncertu dokonce počátkem února vysílalo jediné americké celoplošné rádio NPR (National Public Radio). Zkrácený záznam pak vyjde i na CD u firmy Cube Metiér.

Myslím si, že kdyby měla kterákoliv z českých pop hvězd vyprodaný koncert na Broadwayi, v samém srdci divadelního světa, česká média by se mohla zbláznit. Z druhé strany, koncert Moravian Gems v New York City nereflektovalo snad jediné české médium, a přitom to byla skvělá reklama naší moravské muziky...

### Pravidelně koncertujete a nahráváte právě s Ivou Bittovou a Georgem Mrazem. Kdy začala vaše spolupráce?

S Jirkou se znám od roku 1975, kdy jsme se poprvé potkali v Bělehradu, kde hrál s hvězdným americkým saxofonistou Stan Getzem. V roce 1999 viděl Jiří v Praze ve Viole představení Ad lib Moravia s Jiřím Pavlicou a Zuzkou Lapčíkovou. Dohodli jsme se na nahrávce v Americe, vzniklo CD Morava. Od roku 2007 v projektu Moravian Gems Zuzanku nahradila Iva Bittová.

### Máte nějaký svůj nesplněný hudební sen?

Měl jsem sen zahrát si právě v Lincoln Centru v New Yorku, v klubu Dizzy's. Napadlo mě to již na podzim roku 2004, kdy

jsem pro Bigband Wyntona Marsalise napsal na objednávku jazzový melodram „The Mystery of Man“. Koncertem melodramů se otevíral komplex tří nových sálů postavených ve čtvrtém a pátém patře budovy Time Warner na Columbus Circle, tedy na 59. ulici a Broadwayi. Největší sál má kapacitu 2 000 lidí, tam byl koncert bigbandu. Jazz Club Dizzy's na stejném patře má kapacitu jen 300 míst, půdorys kruhové výše. Za jevištěm je obrovská sada oken, kterou diváci vidí Central Park. Klavírista sedí u koncertního křídla Steinway, model D, napravo má posluchače, nalevo nikdy nekončící světelné divadlo nočních bulvárů New Yorku. Tento sen se mi nyní splnil. Navíc bylo vystoupení zcela vyprodáno. Nemohl jsem ani najít volnou židli pro moji ženu. (smích)

**+ Právě čte:**John Le Carré: *Our kind of Traitor***+ Právě poslouchá:**Nahrávku *Moravian Gems* z New Yorku (3. ledna 2011), abych z celkových 130 minut vybral na CD zhruba šedesát minut**+ V restauraci si většinou objedná:**

Dim Sum – nejlepší je v restauraci Legend v Honolulu

**+ Oblíbení skladatelé:**

Leoš Janáček a Maurice Ravel

**+ Jak relaxuje:**

Většinou u sudoku

**Narodil jste se v Olomouci, kde jste vystudoval i vysokou školu. Jak vzpomínáte na své dětství a následná studentská léta v srdci Hané?**

Studovat na Univerzitě Palackého koncem šedesátých let byla opravdu skvělá záležitost. Návštěvy DEX klubu (myslím, že dnes už nikdo ani neví, co to bylo), textappealy a představení na studentkých kolejkách. Rád vzpomínám také na „Prodanou nevěstu“: Radka Lošťáka, Bědu Smysla, P. Zemánka, Pavla Dostála a moje jazz trio. I dnes se do Olomouce vracím pochopitelně rád, ale lidí, které znám, je již méně.

**Jak jde dohromady matematika, kterou jste vystudoval na olomoucké Přírodovědecké fakultě, a komponování hudby? Je hudba i o „číslech“?**

Ano, hudba a matematika spolu úzce souvisejí. Nejlépe to vyjádřil Jiří Grygar, když citoval G. W. Leibnitze: „Hudba je radost, kterou lidská duše zakouší, aniž si uvědomuje, že jde vlastně o počty“. Hudba a matematika se přibližně stejnými metodami zmocňují pojmů symetrie a asymetrie. Také teorie systémů s komponováním hudby naprosto souvisí. Doktor František Koukolík v poznámkovém aparátu své knihy „Josefu Švejkovi je 30 milionů let“ cituje na straně 296 Howarda Gardnera, profesora Harvardu: „Lidé mají osm až devět druhů inteligence, kterou také nazýváme talentem“. A na straně 298 této knihy píše: „Stává se, že matematicky nadané děti bývají i hudebně nadané, a to natolik, že váhají, kterým směrem se mají v životě vydat“. Pro mne to platí doslova. Kdybych neabsolvoval Univerzitu Palackého v Olomouci v roce 1971, tj. v době, kdy se rozjížděla normalizace, možná bych zůstal u matematiky a hudbu dělal jen jako hobby.

**Co se tedy stalo, že jste dal matematické vstříknout?**

Chtěl jsem tehdy psát diplomku z matematické statistiky, která mě bavila. Když dnes ovšem vidím teorie o globálním oteplování, tak až moc dobře tuším, jak se tyto matematické modely dělají. Je snadné

malou změnou výchozích parametrů dojít k výrazně odlišným výsledkům. Nakonec jsem psal diplomovou práci ze symetrických polynomů. Doktor Jiroušek, vedoucí této práce, mě navrhl na doktorát. Z odstupem let bych možná měl poděkovat souduhu proděkanu Sedláčkovi, který jednou větou ukončil mé matematické ambice. Řekl tehdy doslova: „Vůbec mě nezajímají Vaše symetrické polynomy, pokud chcete doktorát, budete studovat marxismus-leninismus, až se z Vás bude kouřit“. A to jsem tedy opravdu nechtěl.

**V sedmdesátých letech jste studoval na prestižní Berklee College v USA. Jak se vám podařilo dostat k takové příležitosti?**

V roce 1978 jsem dostal kompletní stipendium na čtyři roky, ale nakonec jsem využil jen jeden rok. Měl jsem štěstí, že pro estébáky jsem byl neznámý absolvent olomoucké matematiky, vůbec jsem je nezajímal. O stipendium jsem požádal po vzoru Martina Kratochvíla, který to šikovně narouboval na výsledky helsinského fóra o kulturní výměně z roku 1975 a vyšlo mu to. Už jsem byl hotový muzikant, ale přesto jsem ve Státech hodně získal. Naučil jsem se něco, co u nás moc často nevidíte ani dnes: Když chce člověk něčeho dosáhnout, tak do toho musíte investovat spoustu energie.

**Jak na vás zapůsobila Amerika v době vašeho studijního pobytu s porovnáním se situací u nás?**

Nedá se říci, že bychom se na UP Olomouc v době mého studia poflakovali, ale pracovní nasazení bylo průměrné. Myslím, že totéž platilo pro celou normalizační společnost, ve všech oborech (pochopitelně s řádkými výjimkami). Hned v prvních dnech pobytu v USA jsem si stačil všimnout, že i průměrně talentovaní studenti velice dřou. Pochopitelně, Berklee College není a nikdy nebyla levná univerzita. Základní zjištění z USA: Pokud chcete něčeho opravdu dosáhnout, musíte na tom setsakramentsky pracovat.

**Liší se nějak americký a evropský přístup k jazzu?**

Dnes již ani ne.

**A jaká je tedy podle vás budoucnost jazzu? Dnešní doba přeje především jeho nejružnější fúzím s jinými hudebními žánry – acid jazz, jazz rock či spojení s elektronickou hudbou...**

Jazz přináší především spontánnost muzicírování. Improvizaci, spontánnost interpretace. To jsou kvality, bez nichž nemůžete hrát jazz dobře. Od Darmstadtu a racionálních kompozičních metod druhé poloviny 20. století je právě spontánnost

a radost z muzicírování tím, co dnešní soudobé hudbě zcela chybí. Dokonce na to přišli i někteří pedagogové hudebních škol. Jazz a jeho některé principy snad dokážou v budoucnu tuto situaci napravit.

**Vidíte mezi současnými mladými českými jazzovými hudebníky nadějné talenty?**

Určitě ano. Pro časopis All About Jazz – New York jsem před několika dny na stejnou otázku odpověděl: Karel Růžička Jr. (tenorsax), Miroslav Hloucal (trumpet) a Martin Brunner Jr. (klavír).

**Jste uznávaným, a to i ve světovém měřítku, klavíristou a skladatelem... Dnes se všichni už na základní škole učí o hudebních klasicích sedmnáctého až první poloviny dvacátého století. Myslíte, že se jednou budou v hodinách hudební výchovy učit o vás?**

Hm, proč jen na základní škole? Třeba budu jednou maturitní otázka: Jaký nedoškálný akord hrál mistr v šestém choru své improvizace na lidovou píseň „Ej, lásko, lásko“? (smích)

**Skládáte také filmovou hudbu. Na spolupráci s jakým režisérem vzpomínáte nejraději?**

Jednoznačně s Lordanem Zafranovičem, protože je to jeden z mála režisérů, kteří mají již ve fázi scénáře přesný plán, kde bude hudba, a jaká. Tzv. „spotting“. Zájemcům doporučuji si na toto téma přečíst moji přednášku o filmové hudbě, která vyšla v loňském roce ve Vydavatelství UP (Dialog mezi skladatelem a režisérem při komponování filmové hudby – pozn. red.).



Emil Viklický Trio v Japonsku

## Stává se, že někdy nabídku na hudbu k filmu odmítnete?

Ano, zrovna minulý týden. (s úsměvem)

## Před dvěma lety jste oslavil šedesátku, v jaké fázi svého hudebního vývoje se nyní nachází Emil Viklický? Na čem pracujete?

To „kde“ jsem, je spíše otázka pro hudební kritiky. V listopadu jsem dopsal „Klavírní koncert E dur“ pro sólistu a velký symfonický orchestr. Doufám, že časem bude proveden i s Moravskou filharmonií v Olomouci.

Loňský „Dvojkonzert pro harfu a hoboj“ mi zahrála Jana Boušková fantasticky na harfovém koncertu v americké Tacomě. A momentálně jsem dopsal komorní skladbu pro violistku Jitku Hosprovou.

Jednám rovněž s Moravským divadlem v Olomouci o uvedení mé komické opery „Hynku, jak si to představuješ aneb Máchův Deník“ v kompletním tvaru. Při premiéře v Praze byla opera zkrácena o některé „erotické“ scény. Snad si je opera v Olomouci troufne uvést... (smích)

## Co byste dělal, kdybyste nepřílnul k hudbě?

Jak již přesně řekl Miloš Forman: Za komunismu spousta talentovaných lidí, kteří by se třeba v normálních podmínkách věnovali byznysu, hledali východisko ve studiu umění: film, hudba či malování. Dnes si mladí lidé mohou lépe vybírat. A do nejistých uměleckých profesí jde pochopitelně méně talentů.

Ondřej Martínek

## Dialog mezi hudebním skladatelem a režisérem při komponování hudby pro film

**L**oni na jaře se stal Emil Viklický dalším z řady proslovitelů výroční Vědeckopopulární přednášky významného absolventa. Z přednášky, kterou proslovil v aule Přírodovědecké fakulty, vám nyní přinášíme krátký úryvek.



Emil Viklický při přednášce na Univerzitě Palackého

### Příklad s Bathory:

Byl jsem osloven paní producentkou Deánou Jakubiskovou, abych napsal hudbu (demo) k jedné scéně z filmu Bathory (2008) Juraje Jakubiska. Dostal jsem DVD s příslušnou scénou a dva kompletní natočené soundtracky k filmu Bathory. První byl od anglického skladatele, druhý od českého skladatele. Byl jsem tedy třetím osloveným skladatelem a jak se později ukázalo, zdaleka ne posledním v řadě. Velmi pozorně jsem si poslechl obě verze hotových soundtracků. Líbily se mi. Většinou velká opulentní muzika symfonického typu. Scéna, ke které jsem měl vyrobit demo, byla tato: paní Bathory sedí s rukama v klíně ve vězeňské cele, v očekávání příštích událostí. Žádnou hudbu z těch, co již byly natočeny, jsem si v této scéně neuměl představit. V tom jsme byli s Jakubiskovými zajedno. Komplikací pro skladatele bylo, že polecek odevzdaně sedící paní Bathory ve vězení byl několikrát prostřiháván s masově

divokou scénou poprav na Telčském náměstí – typický Jakubisko.

Nemluvili jsme vůbec o psychologii postav, na to nebyl čas. Požadavek byl přínést co nejrychleji jinou muziku k této scéně. Vyšel jsem z vnitřního pocitu paní Bathory, jaký jsem odhadoval, že by hlavní postava mohla ve vězení mít, a napsal smutnou melodii pro klasický mezzosoprán s průvodem orchestru. Melodie se pohybovala ve velkém rozsahu od spodního malého g až k dvojtčárkovanému f. Protože dobře znám rozsah a polohy sólistky Státní opery mezzosopranistky Jany Sýkorové, napsal jsem jí melodii takřikajíc „na triko“. Orchester jsem pochopitelně jen nasamploval na počítači. Demo jsem dokončil ve studiu Soundwave Miloše Sommera, kde také Jana nazpívala sólový hlas. Profesionálně dokončenou nahrávku jsem donesl paní Deáně, druhý den jsem odjížděl hrát na festival do Pekingu. Druhý den dopoledne, přestupoval jsem v Bruselu na přímý let Brusel–Peking, mi

paní Deana zavolala: „Viete, Emilko, my sme si to s Jurajom pozerali, a nám to príde až také veselé“. Odtušil jsem: „Sú tam ale, paní Deana, len mollové akordy...“

### Spotting session

Spotting, někdy také „spotting session“, je určení, kde ve filmu bude hudba. Je to nejdůležitějším rozhodnutím v komunikaci mezi režisérem a skladatelem, někdy též do procesu zasahuje producent. V praxi mohou nastat tyto případy: 1) Režisér vám předá listinu s časovými kódy všech míst, kde si přeje mít hudbu (pan režisér Dušan Klein). 2) Režisér si s Vámi sedne k obrazovce. Projdete si film od začátku a spolu určíte, kde má být hudba. 3) Režisér nechá kompletně rozhodnutí na skladateli (málo pravděpodobné, ale ne zcela vyloučené). Neexistuje žádná publikace, žádný návod, který by určoval, jak postupovat, jak „spotting“ určit. To je na celé věci nádherné a zároveň trochu děsivé. Vypráví se, že maestro české filmové hudby, pan skladatel Zdeněk Liška, si určoval spotting sám. Prý to dělal vždy velmi elegantně, s noblesou, řka: „Nechte to na mě, pane režisére“. Není mnoho hudebních skladatelů na světě, kteří by byli v této pozici, aby samostatně určovali, kde a jaká hudba ve filmu bude. Můžeme po letech Zdeňku Liškovi jen tiše závidět. Každopádně, varianta č. 3 je pro skladatele nejpříjemnější.

Dobře vybraný spotting dokáže vyřešit i některé patové situace, které zákonitě u filmu nastávají. Následující příklad ukáže, jak hudba může nahradit i chybějící záběr filmu. V roce 1996 mě na doporučení kameramana Ivana Šlapety najal americký režisér a producent Roger L. Simon pro film Pražský duet (Prague Duet, 1998). Film se natáčel převážně v Praze, dokončoval v Los Angeles, v zakoupené hollywoodské střižně, která mi připomněla legendárního českého střihače pana Miroslava Hájka. Menší

neuklizená místnost, závěsy nasáklé kouřem, v malé kuchyňce bublající káva. Starý stříhací stůl Steinbeck, který jsem tak dobře znal od paní Jiřiny Pěčové z Krátkého filmu. „Nesmějte se,“ řekla mi střihačka Sally Menke, „tohle je přece ta slavná místnost, kde ještě zcela neznámý Quentin Tarantino vyráběl v roce 1994 Pulp fiction.“

Prošli jsme si celý film (Roger, Sally a já) a určili spoting. V závěru jsme narazili na problém: Postava doktorky Laureen Grahamové, kterou hraje Gina Gershon, se náhle z Prahy rozhodne odjet do Bosny. Rogerovi Simonovi chyběl spojovací záběr, který by tento přesun naznačil. Na jeho natočení už nebyly peníze. Sally zkusmo nastříhla nepoužitý záběr jakéhosi zasněženého, zdevastovaného pole a řekla: „Jak bychom mohli naznačit, že tato krajina je již v Bosně?“ Dostal jsem nápad: „To půjde snadno, vyberu typickou bosensko-srbskou melodii, drásavě smutnou, v originálním jazyce. Bude hrát v celém záběru na pole, až do čekárny ordinace v Bosně.“ Hudba naznačí, že již nejsme v Praze. Z dialogu následně vyplyne, že se dr. Grahamová rozhodla odjet do Bosny pomoci běžencům. Nápad byl přijat. Odejel jsem z LA do Prahy se smlouvou v kapse, v bláhové naději, že se stanu „hollywoodským autorem“. Za měsíc přišla zpráva o bankrotu produkční firmy. Rok se nic nedělo. Pak do hry vstoupil americko-ruský producent s podmínkou, že hudbu napíše jeho oblíbený ruský skladatel. V titulcích jsem uveden jako „hudební poradce“. Film byl dokončen v 1998, v Americe běžel jen v televizi pod názvem „Lies and Whispers“, německý název „Eine Liebe in Prag“, starring Gina Gershon, Rade Serbedžija.

Pozitivum z celé akce: V knihovně jsem objevil dalšího sběratele lidových písní, malíře Ludvíka Kubu. V jeho dvanáctidílné sbírce jsem našel spoustu nádherných písní, včetně několika skvělých srbských lido-

vek. Ludvík Kuba a jeho zápisy transylvánských „travnic“, písní, které se prý zpívaly v malých sekundách při kosení trávy. To je ale jiná kapitola a jiná historie.

Filmová hudba dokáže někdy i ex-post vyřešit zdánlivě neřešitelné situace. Následující příklad je z prvotiny Martina Walze Die Wette. Mladí filmoví režiséři již léta dělají stejnou chybu. Obsadí do role ve filmu svou současnou přítelkyni. Většinou to dopadne špatně. Film „Sázka“ byl jedinečný v tom, že se celý odehrával v jedoucím vlaku. Kameraman Ivan Šlapeta si dal záležet, aby v každém záběru, třeba jen v zrcadle na toaletě vlaku, bylo vidět pohybující se krajinu. Roli podváděné dívky v Sázce hrála tehdejší Martinova přítelkyně. Začátek děje: Dívka se vrací se svým přítelem z dovolené u Severního moře. Ve spacím vagonu si přítel nabrkne svůdnou Rakušanku a odejde s ní do jejího kupé. Naše hrdinka, která zůstala sama, má zahrát smutek. V detailním záběru očí bohužel není nic, co by smutek připomínalo. Dokáže filmová hudba pomoci v této scéně? Nejprve jsem dlouho nevěděl, jak to udělat. Pak mě napadlo zironizovat celou scénu, shodit ji ze stolu. Napsal jsem glissando obouruč pro harfu v celém rozsahu, přidal varovný motiv v tympánech. K tomu jsem playbackem nahrál ten nejohranejší rockový riff na elektrickou kytaru, který mi hlasitostí 100dB ve vyprázdněném FYSIU nahoukal Luboš Andršt. Tato zcela absurdní kombinace nástrojů vytvořila absurdní muziku. Byla to ironie? Těžko soudit, snad ano. V závěru scény Martin Walz přidal ještě výkřik 80 000 diváků „gól“, který natočil v Düsseldorfu na fotbalovém stadionu. Zkoušeli jsme nasadit jen samotný řev davu fotbalových fanoušků. Bylo to málo. Právě kombinace absurdní muziky s výkřikem fotbalových fanoušků v závěru sekvence najednou vnesla hlavní hrdince do očí alespoň trochu nějaký výraz.



**Emil Viklický** (\*23. listopadu 1948, Olomouc) je významný český jazzový pianista a hudební skladatel. Na Přírodovědecké fakultě UP vystudoval matematiku, ale nakonec zvítězila hudba. V 70. letech hrál v orchestru SHQ Karla Velebného a v Super Quartetu s Jiřím Stivínem. Přelomem ve vývoji Viklického jako pianisty, leadera, hlavně však skladatele, se stalo album V Holomóci městě, které zaznamenalo velmi pozitivní ohlas u jazzové veřejnosti a kritiky. V současnosti vystupuje Viklický především s Františkem Uhlířem a Laco Troppem v Triu Emila Viklického.

Emil Viklický je také autorem tří oper (jeho Faidra vyhrála mezinárodní soutěž Nova Opera pro Prahu 2000) a hudby k několika českým i zahraničním filmům (např. Bloudím Martina Müllera či Krajina s nábytkem Karla Smyczka). Ve své práci se často inspirovat moravským folklórem, především pak tvorbou Leoše Janáčka, kterého obdivuje. Viklický mj. také zkomponoval melodrama na texty Václava Havla a koncertoval po celé Evropě, USA a Asii.



# WANTED



## ABSOLVENT PRÁVNICKÉ FAKULTY UP

**Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci HLEDÁ SVÉ ABSOLVENTY**

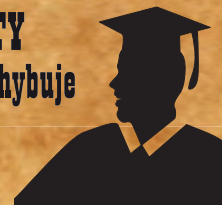
Absolvent je nebezpečný svou inteligencí, mívá poličeno na soudce a často se pohybuje v mezích zákona. Naposledy byl viděn při vstupu na trh práce.

**Dívejte se pozorně, absolvent může sedět přímo vedle vás!**



Registrujte se do naší databáze, stojíme o Vás: [www.absolventipf.upol.cz](http://www.absolventipf.upol.cz)

Rok 2011 — 20 let PF UP [www.20letpf.upol.cz](http://www.20letpf.upol.cz)



## ÚSPĚCHY NA UP

### RCPTM slavnostně zahájilo svou činnost

Pátého listopadu byla v aule Přírodovědecké fakulty v Olomouci slavnostně zahájena činnost Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů (RCPTM). Projekt, schválený v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, počítá s dotací přibližně 545 mil. Kč. Část celkové sumy ve výši 463 mil. Kč bude hrazena z prostředků EU, zbývajících 82 mil. Kč pak z rozpočtu ČR. Univerzita Palackého se na realizaci projektu podílí částkou 192 mil. Kč. „Univerzita Palackého je v získávání projektů z OP VaVpl jednou z nejúspěšnějších v České republice. Věřím, že i tento třetí projekt – Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů – posílí konkurence-



schopnost regionu,” řekl při slavnostním zahájení činnosti centra Jaroslav Kuba, vrchní ředitel Sekce řízení operačních programů EU MŠMT. *-map-*

### Dvě ocenění ministra školství pro UP

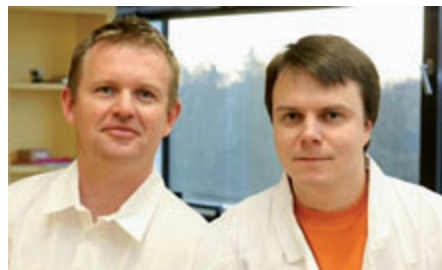
V rámci výročního udílení Cen ministra zdravotnictví za zdravotnický výzkum a vývoj pro rok 2010, které proběhlo v polovině prosince ve Velkém sále Martinského paláce v Praze, se dostalo významného uznání také dvěma vědeckým týmům z Lékařské fakulty, a to týmu pod vedením profesora Martina Petřeka z Ústavu imunologie LF UP a týmu docenta Davida Školoudíka z Kliniky neurologie LF UP. Tým pod vedením profesora Petřeka získal ocenění za projekt „Molekulární charakterizace cytokinové sítě/sítí u difúzních plicních onemocnění a perspektivy jejich diagnostického využití“. Ve druhém případě získal jedno ze čtyř čestných uznání ministra projekt Aktivace fibrinolytického systému pomocí kontinuálního ultrazvukového monitoringu u pacientů s ischemickou cévní mozkovou příhodou a dobrovolníků pod vedením docenta Školoudíka. *-mar-*

## Vědci z Přírodovědecké fakulty UP soupeří s nositeli Nobelovy ceny

**V**ědci z Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů UP (RCPTM) jsou krok od objevu nového materiálu, který může na desítky let výrazně ovlivnit vývoj elektroniky a dál zmenšovat a odlehčovat mobilní telefony, televize či počítače. Stejným směrem však mají nakročeno také vědci Andre Geim a Konstantin Novoselov z britského Manchesteru, čerství držitelé Nobelovy ceny za fyziku.

### Materiál budoucnosti nadosah

Docent Radek Zbořil, generální ředitel RCPTM, a docent Michal Otyepka, ve-



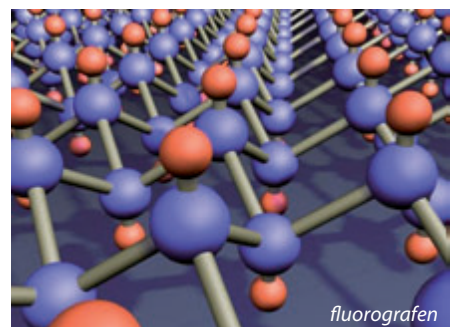
doucí výzkumného programu a Katedry fyzikální chemie Přírodovědecké fakulty, směřují k přípravě nejtenčího polovodiče na světě. Pokud se jim experimenty podaří dotáhnout úspěšně do konce, může nový nanomateriál nahradit běžně užívané křemíkové polovodiče ve všech mikroprocesorech a způsobit revoluci v elektrotechnickém průmyslu. Geim a Novoselov dostali Nobelovu cenu za objev nanomateriálu nazvaného grafen. Jde o tenkou plochu tvořenou atomy uhlíku, která je desettisíckrát tenčí než lidský vlas. I laik si ji může připravit doma, když z grafitu, používaného například v tužkách, odloupne s pomocí izolační pásky jedinou atomární vrstvu. Grafen představuje nejtenčí a nejpevnější formu uhlíku, která vede teplo lépe než jakýkoliv jiný dosud známý materiál a je stejně dobrým elektrickým vodičem jako třeba měď. S ohledem na malou hmotnost a unikátní vlastnosti představuje jeden z nejperspektivnějších materiálů pro 21. století.

### Dva týmy, stejné cíle, jiná cesta

Připravit grafen ve velkém ale představuje zatím velký problém, proto je jeho cena několikanásobně vyšší než cena zlata. Vědci na celém světě tudíž podrobují grafen různým pokusům, aby jeho vlastnosti přetavili pro použití v praxi. A týmy v Olomouci a Manchesteru jsou v bádání možná nejdál. Ve stejnou dobu objevily chemickou sloučeninu grafenu – fluorografen, nejtenčí izolant na světě. Materiál má podobné mechanické vlastnosti jako teflon a nabízí využití také v elektronice při výrobě LED diod. O tom, že jdou podobným směrem jako Britové, se olomoučtí vědci dozvěděli před několika dny z otevřených vědeckých databází. Každý tým použil jinou metodu a soustředil se na jiné aplikační vlastnosti. Práce obou týmů již vyšly ve stejném čísle prestižního vě-



deckého časopisu Small. „Známe nejtenčí vodič – grafen, umíme připravit i nejtenčí izolant – fluorografen, ale cítíme, že tohle není zdaleka vše, co můžeme v oblasti výzkumu uhlíkových nanostruktur dokázat. Máme za sebou sérii pokusů a výpočtů směřujících k přípravě nového derivátu grafenu, který se jeví jako ideální polovodič,” říká docent Otyepka. To by podle něj znamenalo revoluci v elektrotechnickém průmyslu, protože okem neviditelný nanomateriál může nahradit stávající, mnohem objemnější polovodiče na bázi křemíku. Tím by se mohly výrazně zmenšit všechny mikroprocesory používané od televizí a mobilních telefonů přes počítače až po automobily, letadla či celé řídicí systémy. „Budeme potřebovat trochu štěstí, protože v Manchesteru grafen zkoumají mnohem déle než my. Díky moderním přístupům výpočetní chemie dokážeme předpovědět složení a vlastnosti ideálního polovodiče na bázi grafenu na počítači a následně navržený model ověřit v laboratoři. Naši kon-



fluorografen

kurenti jdou primárně cestou laboratorních výzkumů, a proto máme možná pár kroků náskok,” míní docent Zbořil. S Brity už se Češi spojili a vzájemně se informovali o svých výzkumech, ale je samozřejmé, že každý si svoje know-how pečlivě střeží.

*Pavel Vysloulžil*



teflon – ilustrační foto

## Prestižní Cenu ministra školství za výzkum získal docent Jaromír Fiurášek

**V**ýzkum v oblasti kvantové fyziky patří dlouhodobě mezi neúspěšnější obory na Univerzitě Palackého. Potvrzením tohoto trendu je i udělení Ceny ministra školství, mládeže a tělovýchovy za výzkum, experimentální vývoj a inovace za rok 2010, které proběhlo 23. listopadu ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT v Praze. Docent Jaromír Fiurášek, Ph.D., člen Katedry optiky Přírodovědecké fakulty, byl oceněn společně s filozofem Erazimem Kohákem a lékařem Karlem Smetanou.

Jaromír Fiurášek převzal z rukou náměstkyně ministra Evy Bartoňové cenu za mimořádné výsledky výzkumu v oblasti kvantové fyziky, optiky a optoelektroniky, které vedly k návrhu a implementaci metod pro potlačení šumu v kvantové komunikaci a stanovení optimálních schémat pro kopírování kvantové informace. „Ocenění si nesmírně vážím, ale je potřeba zdůraznit, že jej nevnímám jako své osobní, patří celému vědeckému týmu z Katedry optiky,“ komentoval svůj úspěch docent Fiurášek. Zároveň dodal, že ocenění je uděleno za dlouhodobou činnost celého týmu v průběhu několika let, a nikoliv pouze za nejnovější úspěchy. Mezi ty rozhodně patří významný pokrok ve vývoji bezšumového kvantového zesilovače. Jeho první podobu navrhli ve své práci kolegové docenta Fiuráška z Katedry optiky Petr Marek a Radim Filip. Jejich návrh byl testován a úspěšně experimentálně demonstrován Jaromírem Fiuráškem ve spolupráci s vědeckou skupinou profesora Marca Belliniho z INO-CNR (Istituto Nazi-



onale di Ottica – Consiglio Nazionale delle Ricerche) ve Florencii. „Tento zesilovač vykazuje extrémně nízký přidaný šum a vysokou kvalitu výstupního signálu, což se doposud nedařilo,“ vysvětlil docent Fiurášek. Zesilovač tak může sloužit k potlačení ztrát vzniklých při přenosu signálu pomocí optických vláken či volným prostorem. Na poli kvantové fyziky jde o přelomový vynález, o jehož možné konstrukci se dlouho pochybovalo. Výsledky experimentu byly prezentovány také v prestižním odborném časopise Nature Photonics.

Tomáš Chalupa

foto: archiv doc. J. Fiuráška

## Germanisté si vydobyli uznání v podobě dalšího významného ocenění

**C**entrum pro výzkum moravské německé literatury při Katedře germanistiky obdrželo koncem října jednu z cen „Kulturpreis Deutsche Sprache“ udělovanou každoročně Nadací Eberharda Schoecka a Společností pro německý jazyk ve třech kategoriích. Cenu „Initiativpreis“ získala olomoucká katedra jako teprve čtvrtý zahraniční oceněný subjekt za bohatou výzkumnou činnost a iniciativu při obhajobě pozic němčiny v Česku.

„Kulturpreis Deutsche Sprache“ je udělována od roku 2001 v návaznosti na tradici německého osvícenství a dílo bratří Grimmů, v jejichž dlouholetém působení – německém Kasselu – slavnostní předání proběhlo. Udílení ceny přitáhlo velkou pozornost médií i publika: slavnostní akt sledovalo na 1200 diváků, zpráva o olomouckém pracovišti se objevila v desítkách německých periodik a také v elektronických médiích. Laudatio při slavnostním aktu přednesl profesor Helmut Glück z Otto-Friedrich-Universität Bamberg, který mimo jiné zdůraznil: „Posláním Centra pro výzkum moravské německé literatury je sběr, dokumentace a zpracovávání německého písemnictví z Moravy. Centrum disponuje velkým množstvím pramenného materiálu a prezentuje díla slavných i opomenutých autorů německého jazyka spjatých s Moravou. Výzkumné i popularizační aktivity Centra byly v roce 2003 oceněny a podpo-

řeny vládou Spolkové republiky Německo, která v Olomouci instalovala tzv. Nadační profesuru (první – a dosud jedinou ze dvou – mimo území SRN).“ Na chodu Centra se dnes vedle jeho zakladatele Ludvíka Václavky podílí většina členů katedry z literárního oboru a také 20 až 40 doktorandů a studentů všech ročníků. Studenti se při svém zapojení do chodu Centra učí za pochodu vědecké práci a publikují pod křídly Centra své první vědecké studie. Takové složení výzkumného týmu ale také zaručuje jeho velkou dynamiku, mladický elán a všeobecně pěstování „radostné vědy“. „Radost z práce si snažíme uchovat i přesto, že časy jsou zlé: pro olomouckou germanistiku, která byla před nedávnem přinucena propustit osm svých členů, pro germanistiku jako vědní obor, pro němčinu v Česku i němčinu v Německu – a pro vzdělání a ducha obecně,“ uvedla profesorka Ingeborg Fialová, vedoucí katedry.

-red-

## + ÚSPĚCHY NA UP

### Studentka získala cenu za bakalářskou práci

Česká společnost pro rozvoj lidských zdrojů (ČSRLZ) spolu s Asociací institucí vzdělávání dospělých ČR (AIVD ČR) a serverem Edumenu.cz poprvé v historii ocenila Národní cenou dvě absolventské práce z oblasti řízení a rozvoje lidských zdrojů. Stalo se tak v Praze koncem listopadu v prostorách Nadace ABF na konferenci „Efektivní vzdělávání pro trh práce“. Porota vybrala ze zúčastněných deseti prací dvě nejlepší. Národní cenu nakonec získala za bakalářskou práci na téma „Zavádění kompetenčního modelu pro operátorské pozice“ Marie Váňová, posluchačka naší univerzity v oboru Andragogika. Cílem nultého ročníku projektu je navázání úzké spolupráce mezi studenty, vysokými školami a zaměstnavateli a nabízet studentům témata ve spolupráci s firmami a organizacemi.

-mav-

### Univerzita třetího věku expanduje do regionů

Univerzita třetího věku (U3V) při Univerzitě Palackého poskytuje již čtyřicet let seniorské vzdělávání v Olomouci. Kromě samotné prezenční výuky na téměř všech fakultách univerzity (CMTF, LF, FF, PřF, PdF a FTK) se věnuje i seniorskému vzdělávání v regionech, kde šíří dobré jméno alma mater. V akademickém roce 2010/2011 byla zahájena výuka na pobočkách v Uherském



Hradišti, Valašském Meziříčí a nově ve Žďáru nad Sázavou, kde je realizována na Střední škole obchodu a služeb SČMSD. Kromě těchto poboček naše U3V spolupracuje i na Virtuální univerzitě třetího věku, kde spolumagarantuje pobočku v Uherském Brodě. V akademickém roce 2010/2011 zajišťuje Univerzita třetího věku studium pro téměř 1 200 seniorských studentů.

-dk-

### Sportovní klub UP oslavil šedesátiny

V listopadu minulého roku se uskutčnil vzpomínkový večer k 60. výročí založení Sportovního klubu UP, který reprezentuje Univerzitu Palackého a město Olomouc v soutěžích doma i v zahraničí a patří k největším klubům sdruženým pod hlavičkou České asociace univerzitního sportu a k nejúspěšnějším v olomouckém regionu i v rámci republiky. V současné době má klub 1 675 členů, což zahrnuje 681 studentů a 20 činných oddílů. Mezi nejlepší v ČR patří oddíl volejbalu žen, oddíl kanoistů, synchronizovaného plavání a orientačního běhu.

-žup-

## NOVINKY NA UP

### Academia film Olomouc má nového ředitele

Mezinárodní festival populárně-vědeckého a dokumentárního filmu Academia film Olomouc se před svým šestačtyřicátým ročníkem dočkal změny týkající se postu ředitele. Petr Bilík, jenž stál v čele respektované akce po čtyři ročníky, nadále zůstává v hlavní dramaturgické radě a jako svého nástupce navrhl kolegu Jakuba Kordu (na snímku), odborného asistenta Katedry divadelních,



filmových a mediálních studií. O jeho jmenování rozhodl rektor UP prof. Miroslav Mašláň v listopadu 2010; pozici ředitele festivalu oficiálně zastává od 1. ledna 2011.

-tz-, foto: archiv AFO

### Struktura Fakulty tělesné kultury prošla změnami

Nové vedení FTK, které zahájilo svou činnost v únoru 2010, přišlo s návrhem restrukturalizace fakulty. Hlavními cíli bylo zvýšení vědeckého potenciálu a vědeckých výstupů fakulty, zlepšení její ekonomické situace a zvýšení vzájemné spolupráce jednotlivých odborníků fakulty. Plánovaná změna vycházela z vize silné, zdravě fungující a evropsky respektované fakulty. Za této situace proběhla na fakultě pilotní kvantifikace výkonu jednotlivých akademických pracovníků, ale také analýza práce administrativních pracovníků kateder a děkanátu.



Na konci roku 2010 Akademický senát FTK i Akademický senát UP přijaly návrh vedení FTK na restrukturalizaci fakulty přijetím změny statutu FTK a organizačního řádu fakulty. Fakulta s dosavadními osmi katedrami a několika samostatnými pracovišti se tím mění ve své struktuře na fakultu se šesti katedrami a jedním institutem.

-rh-

## Další finanční injekce pro Univerzitu Palackého: z EU obdrží více než 40 milionů korun

Univerzita Palackého se stala nejúspěšnějším žadatelem v rámci třetí výzvy Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) v oblasti podpory 2.2 Vysokoškolské vzdělávání. Pro osm svých projektů získala téměř 41 milionů korun. Ve vztahu k podaným projektům je úspěšnost olomoucké univerzity v tomto případě téměř sedmdesátiprocentní.



### Největší úspěch: Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta podala projektů sedm a byla úspěšná se čtyřmi. Více než pět milionů korun tak obdrží projekt „Inovace vysokoškolské přípravy studentů kombinované formy studijních oborů se speciální pedagogikou“, jehož hlavním řešitelem je Zdenka Kozáková.

**„Celková finanční alokace na výzvu činila tři sta milionů korun. Univerzita Palackého se do této výzvy zapojila podáním dvanácti projektů v celkové výši sto šestnácti milionů korun. Nakonec získala čtyřicet jedna milionů, což ji řadí mezi nejúspěšnější žadatele.“**

Podobnou částku může čekat projekt „Inovace a modernizace výchovy ke zdraví“, který vede Miroslav Kopecký. Necelých tři a půl milionu korun získal projekt „Inovace kombinované formy studijního oboru Matematika se zaměřením na vzdělávání“, jehož hlavním řešitelem je David Nocar, a zhruba obdobnou částku má přislíben projekt „Inovace matematických předmětů ve studijním oboru Učitelství pro 1. stupeň základních škol v kombinované formě studia“, jehož hlavní řešitelkou je Eva Hotová. Pomyslný plný počet bodů získala Přírodovědecká fakulta, neboť uspěla se všemi třemi projekty. Z více než tříapůlmilionové částky se může těšit projekt Marka Jukla „Rozšíření akreditace učitelství matematiky a učitelství deskriptivní geometrie na PřF UP v Olomouci o kombinovanou formu“. Hlavní řešitel projektu „Rozšíření akreditace studia učitelské geografie na PřF UP v Olomouci o kombinovanou formu“ Miloš Fňukal pak může počítat se sumou vyšší než sedm milionů korun. Necelých šest milionů poputuje na financování projektu Danuše Nezvalové „Modularizace a modernizace studijního programu počáteční přípravy učitele fyziky“.

### Sedm milionů pro tělesnou kulturu

Do jisté míry může být spokojená v této sféře také Fakulta tělesné kultury, a to díky projektu „Inovace kombinované formy studia bakalářského a magisterského studijního programu Tělesná výchova a sport a jeho učitelských oborů na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci“. Na financování tohoto projektu, jehož hlavním řešitelem je Jan Bělka, obdrží FTK UP téměř sedm milionů korun. Třetí výzva OP VK, prioritní osy 2, oblast podpory 2.2, byla zaměřena na inovace studijních programů v souladu s požadavky znalostní ekonomiky a potřebami trhu práce prostřednictvím modularizace, zkvalitňování nabídky kombinovaného a distančního studia, modernizace didaktických metod, realizace výuky v cizích jazycích, podpory podnikatelského přístupu atd. a zvyšování odborných kompetencí



akademických pracovníků vysokých škol. Třetí výzva byla zaměřena na studenty vysokých škol, zejména nekvalifikované učitele MŠ, ZŠ a SŠ s praxí, a akademické pracovníky vysokých škol. K financování bylo výběrovou komisí doporučeno šestnáct projektů v celkovém objemu cca sto šestnáct milionů korun. Celková finanční alokace na tuto výzvu činila tři sta milionů korun. Univerzita Palackého se do této výzvy zapojila podáním dvanácti projektů o celkové výši požadované dotace cca sto šestnáct milionů korun.

Milada Hronová

## Pražští policisté prošli výcvikem projektu E-Bezpečí

**V** druhé polovině října procházeli intenzivním výcvikem v oblasti rizikového chování v kyberprostoru policisté preventivně-informačních skupin a odborů počítačové kriminality hlavního města Prahy. Připojili se tak k celorepublikovému vzdělávání policistů, které zabezpečuje tým Centra PRVoK olomoucké pedagogické fakulty.

Hlavním tématem prezenčních workshopů byly zejména otázky bezpečné komunikace na internetu, kyberšikana, happy slapping, sexting, kybergrooming, ochrana osobních údajů na internetu či rizika sociálních sítí. Výhodisko pro vzdělávání v této oblasti představuje propracovaná kazuistika, která monitoruje české i zahraniční kauzy spojené se zneužitím informačních a komunikačních technologií. Součástí workshopů je také prezentace metod manipulace užívaných virtuálními útočníky, problematika trestního a občanského práva ve vztahu ke kyberkriminalitě, možnosti prevence a in-



tervence, data z národních i mezinárodních výzkumů a jejich stručná analýza. Do konce roku 2010 bylo v rámci programu E-Bezpečí proškoleny více než 400 policistů, kteří získali znalosti a dovednosti nutné pro vlastní preventivní činnost v této oblasti přímo ve školách.

Projekt vzdělávání policistů je zastrešen Odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR. Olomoucký projekt E-Bezpečí má již řadu let zkušenosti se vzděláváním žáků a učitelů a jeho systémem preventivních vzdělávacích akcí prošlo již více než 8 000 žáků a několik stovek učitelů z celé ČR. Jeho základní devizou je přímá terénní práce s dětmi i dospělými, nikoli pouze medializace tématu a tvorba jednorázových informačních portálů. Více informací viz [www.e-bezpeci.cz](http://www.e-bezpeci.cz).

*Kamil Kopecký, foto: archiv autora*

## Mladí právníci se vrátili do lavic v opravených budovách

**D**o nově zrekonstruovaných budov se vrátí studenti i učitelé Právnické fakulty. Ke studiu a práci jim již od počátku ledna tohoto roku slouží nově opravené budovy na ulici 17. listopadu (tzv. Envelope). Stavbaři zde od konce října prováděli nezbytné práce na výměně oken, opravách a zateplení fasád obou budov fakulty.

Rekonstrukce, jež univerzitě přinese výraznou úsporu provozních nákladů, byla původně plánována již na červen loňského roku. Posun termínu realizace však donutil vedení fakulty zasáhnout do výuky v zimním semestru. „Díky tomu, že stavební práce postupovaly rychleji, jsme mohli výuku obnovit již v pondělí 3. ledna. Podařilo se nám tak o další týden zkrátit celkovou dobu „zpoždění“ v harmonogramu akademického roku 2010/2011,“ řekl Filip Dienstbier, proděkan fakulty pro organizaci a rozvoj.



„Budovy již rekonstrukci potřebovaly opravdu nutně. Nevyhovující byl nejen jejich vzhled, ale především stav oken. Ně-

kteří již nebylo možno bezpečně otevírat, jinde se intenzivně větralo i při uzavřených oknech,“ popsal dosavadní stav Filip Dienstbier a dodal: „Že se to nepodařilo stihnout již o letních prázdninách, jak bylo původně plánováno, je samozřejmě škoda, nebylo ale v našich možnostech termín jakkoliv ovlivnit.“ Rekonstrukční práce jsou totiž součástí většího projektu, který se týká více fakult a je dotován z evropských fondů. Postup, podle něž se realizovalo přidělování dotace a proběhlo výběrové řízení, bohužel vedl k tomu, že vítězná firma mohla začít s pracemi až na konci října. Vedení fakulty věnovalo maximální úsilí tomu, aby se přerušení výuky dotklo výukových či badatelských aktivit co nejméně. Kromě snahy zkrátit dobu rekonstrukce na minimum byli vyučující studentům k dispozici při jejich samostatné práci na diplomových, případně seminárních pracích.

Revitalizace budov PF UP je součástí souboru projektů zaměřených na úsporu energií v budovách univerzity.

*Radek Palašáček*

## ÚSPĚCHY NA UP

### Student UP zvítězil v soutěži Všechny tváře baroka

Student oboru Český jazyk a anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání na Pedagogické fakultě Michal Orság zvítězil ve fotografické soutěži vyhlašované při právě probíhající výstavě Olomoucké baroko (Výtvarná kultura let 1620–1780) Muzeem umění Olomouc. Pětičlenná porota hodnotila celkem šestatřicet fotografií ve třech kategoriích od více než tří desítek amatér-



ských fotografů. Michal Orság zvítězil v kategorii studenti středních a vysokých škol, přičemž výsledky soutěže byly vyhlášeny na vernisáži výstavy oceněných snímků v Café 87. Široká veřejnost si zde mohla prohlédnout snímky do 1. února.

*-mar-, foto: M. Orság*

### Čtvrtá „zlatá“ promoce Přírodovědecké fakulty s rekordní účastí

Další absolventi Přírodovědecké fakulty UP si 10. listopadu zopakovali promoci po 50 letech. Na zlatou promoci se tentokrát do Olomouce sjeli přírodovědci, kteří ukončili svá studia v roce 1960. Z tehdejšího cel-



kového počtu 224 absolventů přijalo pozvání na slavnostní akt v aule nové budovy fakulty přes sedmdesát bývalých studentů, což je nejvíce v historii zlatých promócí na Přírodovědecké fakultě. Byly mezi nimi dva manželské páry, někteří z účastníků přijeli až z Německa. Zlaté promoce začala realizovat jako první na UP právě Přírodovědecká fakulta, která pořádá setkání absolventů po 50 letech již od roku 2007.

*-red-*

## ÚSPĚCHY NA UP

### Filozofická fakulta vydává nový e-magazín

Vedení Filozofické fakulty začalo se začátkem nového semestru vydávat nový internetový newsletter Aspekt. Ten by se měl stát dle jeho tvůrců novým nástrojem efektivní komunikace v rámci fakulty. „Soulad všech nezbytných a bohudílných aktivit vyžaduje,



abychom spolu komunikovali přímo a pokusili se bezprostředně sledovat výsledky naší práce. O úspěších kolegy z vedlejší kanceláře se často dozvídáme z tisku, o nových možnostech získávání grantové podpory leckdy víme matně a víceméně náhodou,” říká v úvodu prvního čísla děkan fakulty Jiří Lach. A právě pravidelný přístup k těm podstatným informacím by měl zajišťovat nový zpravodaj fakulty. Redakce je tvořena převážně studenty Filozofické fakulty. Zpravodaj najdete ke stažení na webových stránkách Filozofické fakulty. -mar-

### Vyšlo druhé číslo internetového časopisu Konstrukt

Internetový časopis o kulturních studiích Konstrukt, který vznikl na jaře 2010 na půdě Filozofické fakulty UP, nedávno vydal druhé číslo na téma „Geekové, nerdové a ti ostatní“. Konstrukt se prostřednictvím tema-



tických čísel zaměřených na dílčí fenomény popkultury snaží doplnit kulturně-žurnalistickou infrastrukturu nejen českého mediálního trhu. „Kulturní studia jsou každodenní perspektivou, jak se dívat na kulturní fenomény kolem sebe. Můžete je studovat jako akademický obor, můžete s nimi trávit volný čas, můžete je brát jako životní styl. Právě proto by se Konstrukt chtěl rozkročit mezi odborná periodika typu Sociologický časopis a progresivní vizionářská popkulturní média jako Živel nebo slovenská Vlna,” charakterizuje časopis šéfredaktorka Michaela Hečková, která stejně jako mnozí další redaktori Konstrukt studuje kulturní studia v Olomouci. Více informací najdete na [www.konstrukt.cz](http://www.konstrukt.cz). -mav-

## Vánoční sbírka na Přírodovědecké fakultě: I v roce 2010 s cílem pomoci dětem

**P**rostory největší učebny Přírodovědecké fakulty UP v areálu Holice nestačily vloni pojmut obsah tradiční vánoční sbírky pro opuštěné a handicapované děti. Ještě 28. prosince se v tomto zcela zaplněném výukovém sále nacházelo patnáct nerozbalených balíků. A stále přicházely další. V pořadí čtvrtý ročník vánoční sbírky, tentokrát s názvem „Pomozte rozzářit dětské oči“, byl skutečně nadmíru štědrý.

### Lidé darovali sladkosti, boty i pleny

„Sbírka obsahovala drobné sladkosti, přesnídávky, hračky, dětské knížky, velké množství nových knih od několika nakladatelství, výtvarné potřeby, pastelky, voskovky, omalovánky atd. Obdarované děti v ní také našly obuv pro všechna roční období, oblečení, ale také vlhčené ubrousky, osušky, přebalovací podložky



i jednorázové pleny. Ty pak v celkové hodnotě přibližně pětadvacet tisíc korun,” řekla Irena Vaculová z Katedry botaniky olomoucké přírodovědy a zároveň iniciátorka tradiční akce. „Loňská sbírka byla zatím nejštědřejší. Většinu z ní jsme ještě v předvánočním čase rozváželi vlastními automobily. Z kojeneckého ústavu si pak pro vánoční překvapení přijeli sanitkou, dárky pro azylový dům si vyzvedli jeho tři zaměstnanci. Olomoucký dětský domov pak dárky obdržel přímo na Štědrý den. Tamní děti dostaly i vánoční cukroví přímo z cukrářské výroby Maruška,” doplnila Vaculová. „Děkuji mnohokrát za dárky pro naše děti, letos se nám sešla opravdu úctyhodná věcná pomoc. Se sbírkou oblečení po dětech přijely na základě vaší výzvy maminky až z České Třebové. A přivezly dárků plné auto. Mám obrovskou radost, že se najde tolik lidí, kteří formou věcné i finanční pomoci pamatují na naše děti. Slova díky nestačí, odměnou je nám všem především bezstarostný dětský úsměv, radost dětí a pohoda,” napsala v děkovném dopise prostřednictvím internetové pošty těsně před Štědrým dnem Marie Fickerová, ředitelka Sdruženého zařízení pro péči o dítě v Olomouci.

### Pomáhat dětem opuštěným i nemocným

I když nikdo z organizátorů této akce nemá v náplni práce charitativní čin-

nost, je vánoční sbírka Přírodovědecké fakulty UP jejími organizátory každoročně propagována jak mezi studenty, tak i zaměstnanci. Do kontaktu s oslovujícími plakáty přicházejí pak i mnozí ostatní návštěvníci fakulty. Organizátoři v rámci této akce vybízejí prostřednictvím stovek e-mailů, dopisů, osobních jednání a telefonátů prodejce, velkosklady, firmy, hypermarkety i výrobce dětského zboží k tomu, aby se do sbírky zapojili. „Naším jediným cílem je pomoci dětem. Dětem nemocným, opuštěným, handicapovaným, v minulosti týraným, zneužívaným. Pokud by se v budoucnu někdy objevily slzičky na jejich tvářích, přáli bychom si, aby to byly pouze slzy smíchu,” řekla Vaculová. A to se podařilo. Přírodovědecká fakulta UP touto sbírkou organizovanou pod záštitou svého děkana Juraje Ševčíka dokázala rozzářit oči dětem z Kojeneckého ústavu Olomouc, dětského domova, dětem z dětského oddělení nemocnice v Kroměříži, dětského oddělení Stoma-



tologické kliniky Fakultní nemocnice v Olomouci, kde jsou ošetřovány děti s poruchou krvevotvorby, děti nemocné leukémií či děti mentálně postižené. Dárky obdržely také děti z Azylového domu pro matky s dětmi v Olomouci či děti z Klokánku v Dlouhé Loučce.

Milada Hronová

## V Olomouci se jednalo o budoucnost světa. Univerzita hostila simulované zasedání OSN

**T**ři stovky studentů ze sedmatřiceti univerzit z jedenácti zemí světa diskutují až dvanáct hodin denně – tak by se dalo v číslech shrnout simulované zasedání Organizace spojených národů. Jedinečná mezinárodní konference NMUN (National Model United Nations), jež nemá na evropském kontinentu obdoby, proběhla na olomoucké univerzitě ve dnech 23.–26. listopadu. Tým Univerzity Palackého na zasedání zastupoval Lucembursko.



### Čínský Xian, pak Quito, nyní Olomouc

„Akce pořádaná americkou organizací National Collegiate Conference Association je opravdu výjimečnou událostí, neboť jde o první konferenci svého druhu v Evropě,“ uvedl Petr Bilík, proděkan FF UP. Nejproslulejší simulované zasedání OSN se nejprve odehrávalo pouze v New Yorku, později i mimo území USA, přičemž newyorskou konferenci navštěvuje každý rok více jak pět tisíc delegátů z celého světa. Mimo americký kontinent proběhly zatím pouze dvě konference (Xian 2008 a Quito 2010), třetí pak nyní v Olomouci. „Svou roli při výběru místa konání jistě sehrály naše dlouhodobé kontakty s partnery v USA a úspěchy našich studentů při simulovaných jednáních, nicméně americká komise vytipovala Olomouc rovněž coby reprezentanta evropské kultury s chráněným dědictvím UNESCO,“ vysvětlila Markéta Žídková, garantka projektu a odborná asistentka z pořádající Katedry politologie a evropských studií FF. „Jedná se opravdu o jedinečnou příležitost, při níž si studenti z celého světa vyzkoušejí role špičkových diplomatů, zbaví se jazykových bariér a pochopí, že se díky svým schopnostem mohou uplatnit na nejvyšších politických postech. Jsme hrdí, že evropské prvenství patří právě naší fakultě a Olomouci,“ ocenil konferenci děkan Filozofické fakulty Jiří Lach.

### OSN a NATO na jednom místě

Tři sta delegátů reprezentovalo v Olomouci zájmy zvolených zemí ve čtyřech výborech představujících existující in-

stituce OSN – Radu bezpečnosti, Valné shromáždění, UNESCO – a v rámci euroamerické spolupráce rovněž NATO. Na pořadu dne tak byly k řešení otázky boje s mezinárodním terorismem, situace v Demokratické republice Kongo, budoucnost Severoatlantické aliance a obrana proti kyberútokům či role vědy a techniky v otázkách mezinárodní bezpečnosti. „V Olomouci, na rozdíl od New Yorku, si mohli účastníci sami vybrat země, jež budou zastupovat. Museli se tak mj. důkladně seznámit s politickou situací a politikou té které země, aby mohli důkladně zastupovat její zájmy,“ řekl Hynek Melichar z Katedry politologie a evropských studií, který se ujal role generálního tajemníka OSN. Veškerá jednání přitom



probíhala od středy do pátku v budově Uměleckého centra UP až do večerních hodin. V rámci doprovodného programu pak delegáti nejenže navštívili univerzitní zařízení a historické centrum města, ale se svými americkými kolegy oslavili také Den díkůvzdání, a to včetně tradičního krocana na sváteční večeři.

Ondřej Martínek, foto: Marek Partyš

## + ÚSPĚCHY NA UP

### Fakulta zdravotnických věd v nových prostorách



S blížícím se třetím výročím vzniku Fakulty zdravotnických věd našla některá její pracoviště přívětivější střechu nad hlavou. Do rekonstruovaných míst na třídě Svobody 8 se stěhují Ústav porodní asistence, Ústav ošetřovatelství a Ústav humanitních studií. Ve druhém a třetím podlaží objektu, v němž dříve sídlila chemická pracoviště Přírodovědecké fakulty, tak vznikly učebny, pracovny akademických pracovníků i sekretariáty pracovišť. „Rekonstrukce, která byla rozdělena na dvě etapy, stála s DPH šest milionů korun. Dva miliony byly investovány do obnovení IT sítě a nových rozvodů elektřiny,“ řekl Pavel Píža z odboru rozvoje a výstavby Rektorátu UP. -map-

### Medici předali dětské klinice finanční dar

V průběhu tradiční akce Půlení mediců shromáždili studenti čtvrtého ročníku a ostatní bývalí spolužáci, začínající své studium v roce 2007, finanční obnos v re-



kordní výši deset tisíc korun. Šek s příslušnou částkou převzal v polovině prosince 2010 profesor Vladimír Mihál, přednosta Dětské kliniky LF a Fakultní nemocnice Olomouc, a Herta Mihálová, předsedkyně Sdružení Šance, sdružení rodičů a přátel hematologicky a onkologicky nemocných dětí, o. s., s nímž dětská klinika spolupracuje. „Se studenty jsme se dohodli, že tyto finanční prostředky budou použity na pořízení materiálu pro Galerii Dětské kliniky FNO, kterou jsme v přízemí kliniky slavnostně otevřeli loni. Nemocné děti zde v odpoledních hodinách dvakrát až třikrát týdně pod odborným vedením tvoří drobná umělecká díla, kterými těší své nejbližší.“ -map-

# Ženy na síti

## Volejbal na univerzitě má tradici, úspěchy sbírají hlavně ženy

**V**olejbal patří na Univerzitě Palackého ke sportům s nejdelší tradicí vůbec. První zmínky o něm spadají do doby hned po znovuoobnovení olomoucké univerzity v roce 1946. Na počátku padesátých let pak při Sokolu UP vznikla stálá volejbalová základna, a to především díky Jaroslavu Matějovi. Ženský volejbalový oddíl byl založen v roce 1953, přičemž největších úspěchů se dočkal v devadesátých letech.

### Ze Sportovní haly UP do Sydney

Za šedesátiletou historii tohoto sportu při Univerzitě Palackého můžeme najít jeho silná i slabší období, objektivně vzato však patřily (a stále patří) olomoucké volejbalistky k nadprůměrným hráčkám. Svědčí o tom nejen úspěchy na národní, ale i na evropské úrovni. Některé hráčky se staly i úspěšnými reprezentantkami českého národního týmu, ať již na Mistrovství Evropy nebo na olympiádách.

V současné době existuje pod hlavičkou SK UP Olomouc celkem jedenáct družstev – ženy (Česká volejbalová extraliga žen), juniorky A (extraliga), juniorky B (krajský přebor), kadetky A (extraliga), kadetky B a C (krajský přebor) a týmy žaček. Právě ženský extraligový tým si mezi jedenáctkou účastníků skupiny vede pravidelně velmi dobře (v době uzávěrky patřilo ženám SK UP průběžné druhé místo v tabulce – pozn. red.). „V 90. letech se sešla výjimečná skupina volejbalistek, složená z větší části z odchovankyň klubu. Podporoval nás silný sponzor Mora Moravia, takže byly splněny všechny podmínky pro to, aby bylo družstvo úspěšné. Po odchodu sponzora se družstvo dlouhodobě potýkalo s finančními problémy. V některých letech bylo úspěchem zachránit účast v extralize. V posledních třech čtyřech letech, hlavně díky podpoře kraje a města Olomouc, se družstvo částečně stabilizovalo a opět se pohybuje v popředí tabulky. Usilujeme i o účast v Mevze a evropských



pohárech. Proto v současné době hledáme další finanční zdroje,” říká k současné situaci klubu jeho trenér Jiří Teplý.

### Zlatá devadesátá a úspěchy v reprezentaci

Mezi největší úspěchy družstva žen se po vzniku samostatné ČR řadí především vítězství ligy v letech 1993–1996, zisk Českého poháru v letech 1994 a 1995 (o rok později dosáhl tým na třetí místo). Pomyslného vrcholu pak volejbalistky dosáhly v roce 1994, kdy se družstvo umístilo na čtvrtém místě v Poháru mistryň. V letech 1991–1998 byly olomoucké hráčky stálým účastníkem Evropských pohárů. „I po roce 2000 se nám relativně daří. Za úspěch považuji všechna medailová umístění v extralize a účast v evropských pohárech,” dodává Teplý.

Z olomouckého týmu vzešlo také několik hráček, které zazářily v rámci české reprezentace na evropských podnicích. Zřejmě největším úspěchem byl zisk zlatých medailí pro dvě odchovankyň hanáckého volejbalu (Jana Šenková a Petra Chalcarzová) na Mistrovství Evropy v roce 2000. Na medaile z ME dosáhly v národním dresu také Anna Mířková (1971 stříbro), Zdena Zimmermannová (1993, stříbro) či Kateřina Jenčková, Světlana Janáčková a Eva Štěpančíková (všechny bronz v roce 1997).

### Volejbal ve znamení písku a budoucnost

Novodobou kapitolou dějin olomoucké odbíjené je její plážová verze. Zde vynikl zejména hráčský tandem Eva Celbová–Ryšavá

– Soňa Dosoudilová, který pětikrát zvítězil na ME a na letní olympiádě v Sydney se dokonce probojoval do osmifinále. Svůj výjimečný výkon pak Celbová s Dosoudilovou zopakovaly o čtyři roky později v Athénách.

A jaká je budoucnost olomouckého ženského volejbalu? „Finanční situace družstva je stále napjatá. Pokud chceme hrát mezinárodní soutěže, je třeba neustále hledat další finanční zdroje. Co se týče zázemí, tak Sportovní hala UP je ideální prostředí, družstvo by však potřebovalo větší objem tréninkových hodin na ploše. Také nás trápí velké náklady na ubytování hráček,” shrnuje největší úskalí budoucího vývoje trenér Teplý.

Ondřej Martinek

foto volejbalolomouc.cz

### Soupiska A-týmu volejbalistek SK UP Olomouc pro sezónu 2010/2011

| Číslo | Jméno a příjmení   | Výška | Post |
|-------|--------------------|-------|------|
| 1     | Veronika Mátlová   | 183   | S    |
| 2     | Julie Jesina       | 187   | B    |
| 3     | Iva Nachmilnerová  | 191   | B    |
| 5     | Nikol Sajdová      | 185   | B    |
| 6     | Hana Maléřová      | 169   | L    |
| 7     | Veronika Gregorová | 178   | N    |
| 8     | Martina Viestová   | 181   | N    |
| 9     | Markéta Janečková  | 177   | S    |
| 10    | Monika Dedíková    | 173   | S    |
| 11    | Petra Chalcarzová  | 177   | S    |
| 13    | Alena Honková      | 197   | S,U  |
| 15    | Simona Janečková   | 197   | U    |

Jiří Teplý, trenér  
Pavel Háp, asistent trenéra



## Mladé sportovkyně pomáhají dobré věci. Kalendářem aktů

**N**ejen fanoušky univerzitních týmů volejbalistek a basketbalistek jistě potěší počin mladých sportovkyň, které se rozhodly v minulých měsících nafotit odvážné, ale estetické kalendáře pro rok 2011. Jako první nápad uskutečnily volejbalistky extraligového týmu UP, aby pomohly Hemato-onkologickému oddělení FNO. Neuplynul ani měsíc a nápad předvést vypracovaná těla v kalendáři zrealizovaly také prvoligové basketbalistky SK UP.

Ačkoli dnes nejsou kalendáře založené na aktech netradičních profesí výjimkou, mnohé určitě překvapil a jiné i potěšil krok našich studentek. „Přišla s tím naše kapitánka Verča Gregorová, která viděla něco podobného v časopise a navrhla, že bychom to mohly zkusit,“ líčila vznik kalendáře smečarka Veronika Mátlová. Svůj honorář se rozhodla věnovat dětské Hemato-onkologii při FNO i fotografka Hana Pauchová, která mladé sportovkyně zvečnila. „Bez ohledu na úspěšnost prodeje půjde od nás na tento účel částka 25 tisíc korun,“ uvedl trenér a manažer



oddílu Jiří Teplý. „K příjmům z prodeje přidá peníze klub i samotné holky, které se rozhodly přispět ze svých premií za dosažené sportovní výsledky,“ dodal.

Do obdobného projektu se pustily také basketbalistky univerzitního týmu s fotografkou Tamarou Šenkyříkovou. Stejně jako u volejbalového týmu, kývla na nápad všechna děvčata, ač má kalendář v tomto případě primárně propagační účel. „Chtěly jsme si vydělat na sportovní vybavení a na cesty na zápasy venku,“ řekla pro server olomouc.cz kapitánka univerzitního týmu Gabriela Svobodová. -mar-

## Memoriál 17. listopadu v plavání: čtyři rekordy

**P**od záštitou rektora UP se 17. listopadu uskutečnil 40. ročník Memoriálu 17. listopadu, jehož se zúčastnilo celkem 20 oddílů ze čtyř zemí. Díky pěti seniorským a čtyřem juniorským reprezentantům ČR měly závody vyšší výkonnostní úroveň a přinesly i překonání čtyř rekordů memoriálu. V hlavním závodě na 200 m

polohový závod se o nový rekord 2:07,18 postaral český reprezentant Květoslav Svoboda plavající za Kometu Brno. V kategorii mužů byl překonán také rekord v disciplíně 100 m volný způsob. Opět se o něj postaral brněnský závodník a reprezentant ČR Martin Verner. Hodnota nového rekordu na této trati je 51,62. V kategorii žen překonávala rekordy pouze jediná závodnice – Markéta Strápková ze Zlína. Rekordy přepsala v disciplínách 50 m znak na hodnotu 29,74 a na 100 m znak 1:05,45. V soutěži družstev O pohár MUDr. Jana Opletala zvíťazilo družstvo Komety Brno. Na druhém místě se umístil pořádající oddíl Univerzita Olomouc a třetí příčku obsadil tým TJ Pozemstav Prostějov. -jf-



## Členové SK UP opět mezi nejlepšími sportovci roku 2010

**P**restížní cenu pro nejlepšího sportovce Olomouce získal opět člen univerzitního klubu kanoista Tomáš Slovák, mistr světa ve sjezdu na divoké vodě. Nejlepším sportovcem do 21 let se stal rovněž kanoista Radim Božek za zisk dvou bronzových medailí na Mistrovství světa juniorů. V této kategorii byly rovněž oceněny judistka Leona Kubíková, plavkyně Tereza Daňková a basketbalistka Gabriela Lachnitová. Nejlepší handicapovanou sportovkyní byla vyhodnocena plavkyně

Anna Hladká. Mezi tři nejlepší družstva v kategorii dospělých byly zařazeny členky kanoistického družstva. V rámci ankety byly oceněny i funkcionářské osobnosti: sportovní funkcionářskou osobností roku se stal dlouholetý prezident SK UP Ladislav Bank a laureátem prestižní ceny Drahoše Válka se stal Karel Rektořík, bývalý plavecký trenér SK UP. Předaná ocenění opět potvrdila, že Sportovní klub UP je stále nejlepším klubem v našem regionu a dobrým reprezentantem univerzity. -lb-

## KRÁTCE

### Univerzita má nové přeborníky v přespolním běhu

V polovině října se v Olomouci uskutečnil tradiční Přebor UP v přespolním běhu.



Na startu závodu na atletickém stadionu AK Olomouc se nakonec sešlo 164 závodníků a závodnic z řad studentů i pedagogů UP (100 mužů a 64 žen), aby odtud dále pokračovali po trati vedené městskými sadami. „Akce měla velmi dobrou úroveň nejen z hlediska výkonu účastníků, ale i z hlediska organizace. K tomu v nemalé míře přispělo i hezké počasí,“ uvedla ředitelka závodu Liběna Kováčová z Katedry sportů Fakulty tělesné kultury. Vítězkou přespolního běhu pro rok 2010 se v kategorii ženy na dva a půl kilometru stala Petra Vašinová z FTK, v mužské kategorii na čtyři kilometry zvíťazil Roman Paulík, student Přírodovědecké fakulty. Na nejrychlejší běžce v cíli čekaly nejen pomyslné vavříny, ale také titul „Přeborník Univerzity Palackého pro rok 2010“. -mar-, foto mo-

### Volejbalový turnaj k 17. listopadu vyhráli olomoučtí studenti

Tradiční a již 50. ročník sportovního utkání studentů vysokých škol smíšených družstev ve volejbalu připravilo Akademik sport centrum UP k oslavě Mezinárodního dne boje za svobodu a demokracii 17. listopadu, jehož slavnostního zahájení se ujal rektor UP Miroslav Mašláň. Vítězem se stalo družstvo UP Olomouc s kapitánem Jindřichem Kvasničkou. Následující dvě místa obsadili také studenti UP, tentokrát vedení Martinem Hnilicou,

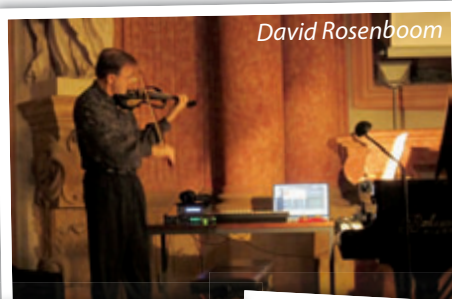


a družstvo studentů Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Turnaje se zúčastnilo 12 družstev z České a Slovenské republiky. Všichni vysokoškoláci podali skvělé výkony, a postarali se tak o velmi dobrou úroveň turnaje. Se zdařilou akcí byli spokojeni všichni zúčastnění a přislíbili účast v dalším ročníku.

-orl-, foto archiv autorky (A. Orová)

## Osobnosti na UP

## Podzim a zima na univerzitě ve znamení



David Rosenboom



Jan Sokol



Martin Komárek



Alva Noto



Jáchym Topol



Petr Vronský



Tři králové u rektora UP

**Martin Komárek hodnotil politiky**

Přední komentátor deníku MF Dnes Martin Komárek zavítal v říjnu na Katedru žurnalistiky FF UP, aby pobesedoval s mladými žurnalisty na téma „Proč politici nerozumějí médiím“. Jak už napovídá název setkání, diskutovalo se hlavně o vztahu politiků a médií. Na tomto poli má Martin Komárek mnoho zkušeností, a tak se celá beseda nesla v duchu jeho vzpomínek a zážitků s předními českými politiky. A často šlo o zážitky či názory velmi pikantní. Na přetřes přišly manýry bývalého pražského primátora Pavla Béma, osobní charakteristiky Mirka Topolánka, komunikační strategie Radka Johna či mediální obraz Karla Schwarzenberga.

**Jan Sokol diskutoval o významu Bible**

Jedním z hostů panelové diskuse na téma „Bible v moderních českých překladech“, kterou připravily Moravsko-slezská křesťanská akademie a Vysokoškolské katolické hnutí Olomouc počátkem prosince v olomouckém Arcidiecézním muzeu, byl i významný filozof a antropolog, bývalý poslanec a ministr školství, ale i neúspěšný kandidát na prezidenta republiky profesor Jan Sokol. Diskuse se profesorem Sokol zúčastnil jako zástupce Českého ekumenického překladu Bible, na jejímž překladu se podílel.

**Alva Noto jako hudební hvězda PAF**

Jedním z hlavních hostů loňské Přehlídky animovaného filmu (PAF) byl německý audiovizuální umělec a hudebník Nicolai Carsten aka Alva Noto, jehož vystoupení v kině Metropol patřilo k těm plně obsazeným. V projektu Unitxt pracuje například s převodem datových informací z kancelářských programů, jako je Word nebo Excel, ve zvukový zdroj (hmotu). Audiovizuální performance otvírá strojově odlidštěný hlas francouzského básníka Anne-James Chatona, který předčítá obsah peněženky Carstena Nicolaie aka Alvy Nota.

**Jáchym Topol se představil studentům**

Dalším hostem cyklu autorských besed a čtení Ex libris byl Jáchym Topol, spisovatel, básník, hudebník a publicista, jemuž byla v loňském roce udělena Cena

Jaroslava Seiferta. Katedra bohemistiky Filozofické fakulty jej pozvala do své auly v prvním prosincovém týdnu. Jeden z nejvýznačnějších českých autorů posledních dvou desetiletí seznámil nabitou posluchárnu nejen se svým raným dílem, ale také s posledním literárním počinem, románem Chladnou zemí.

**Přední američtí skladatelé hosty UP**

Čtyři významné hosty z California Institute of Arts v Los Angeles, hudební skladatele a performery, profesory Jacquie a Marka Bobaka, Paula Berkoldse a Davida Rosenbooma (na snímku) přivítala 8. prosince Katedra hudební výchovy Pedagogické fakulty v rámci dlouhodobého projektu s názvem „Systémové aspekty v rozvoji lidských zdrojů a jejich flexibility jako podpora interdisciplinárního výzkumu vybraných oblastí hudební kultury“. Umělci seznámili studenty nejen s dílem amerického skladatele Johna Cage formou přednášky, ale také prostřednictvím jejich večerního koncertu.

**Tři králové se zastavili u rektora**

Také pracovník rektora UP navštívili 6. ledna Tři králové, jejichž příchod každoročně uzavírá období Vánoc. Při již tradičním setkání, které symbolizuje předávání vánočního poselství, přispěl do zapečetěné kasičky Tříkrálové sbírky rektor Miroslav Mašláň osobním finančním darem. Charita ČR organizuje v tomto období Tříkrálovou sbírku již druhé desetiletí. Její výtěžek chce letos využít především na dofinancování projektu „Rozvoj a kvalita sociálních služeb pro lidi bez domova“ a na přímou pomoc lidem, kteří se nenadále ocitli v obtížné životní situaci.

**Paul Lauter hostem amerikanistů**

Počátkem listopadu se v prostorách Katedry anglistiky a amerikanistiky FF konalo mezinárodní kolokvium amerikanistů, tentokrát pod titulem „Pluralita kultury a demokracie“. I letos se podařilo do Olomouce přivést mimořádnou osobnost, a to profesora Paula Lautera z Trinity College v Hartfordu, stát Connecticut. Tento věhlasný amerikanista a držitel mnoha ocenění je hlavním editorem průkopnické Heath Anthology

# festivalových hostů, literátů i vědců

of American Literature. Na již 17. ročník olomoucké konference se sjelo na čtyřicet přednášejících a dalších účastníků z České republiky, Slovenska, Polska, Španělska a Spojených států amerických.

## Nový ombudsman Pavel Varvařovský

Teprve se sedmítýdenní zkušeností v pozici ombudsmana, tedy veřejného ochránce práv ČR, přijel do Olomouce na konferenci „Role veřejného ochránce práv v politickém systému ČR“ JUDr. Pavel Varvařovský. Dosavadní soudce Ústavního soudu ČR při své návštěvě UP seznámil studenty a akademické pracovníky nejen se vším, co práce ombudsmana obnáší, ale také se změnami, které by rád do této funkce vnesl. Konference se mj. zúčastnili poslankyně Hana Orgoníková, soudce Nejvyššího správního soudu ČR Jan M. Passer či Ladislav Jakl z Kanceláře prezidenta republiky.

## Tomáš Halík přivezl svou novou knihu

Za velkého zájmu olomoucké veřejnosti uvedl profesor Tomáš Halík v den jubilea boje za svobodu a demokracii 17. listopadu v aule Filozofické fakulty UP svou novou knihu „Divadlo pro anděly“. Od 19 hod. pak celebroid mši svatou v kostele Panny Marie Sněžné. Významný teolog, religionista a filozof hovořil v Olomouci o patnácti esejích, jež se staly součástí jeho poslední knihy. „Knížka je dalším krokem v dialogu mezi věřícími a hledajícími. A domnívám se, že se tento výrok netýká pouze dvou skupin lidí, ale že se jedná o dialog, který se svým způsobem odehrává v srdci každého z nás,“ řekl profesor Halík.

## J. E. Daniela Gítman a Měsíc rumunské kultury

Při příležitosti 90. výročí navázání diplomatických vztahů mezi Prahou a Bukurešťí připravila Katedra aplikované lingvistiky Filozofické fakulty ve spolupráci s Velvyslanectvím Rumunska v Praze na listopadové dny v Olomouci Měsíc rumunské kultury, jehož část proběhla za účasti J. E. Daniely Gítman, velvyslankyně Rumunska v ČR. Ta se při své návštěvě setkala nejen s vedením fakulty a univerzity, ale také se členy Obchodní komory, hejtmanem

kraje i primátorem města. U kulatého stolu se setkala také se studenty rumunštiny.

## Kari-Andrew Sirkka obdržel čestný doktorát

Dr. Kari-Andrew Sirkka, EdD MNSc., dr. h. c., z finské Vaasa University of Applied Science navštívil olomouckou univerzitu 9. listopadu, aby při té příležitosti obdržel titul doktor honoris causa. Doktor Sirkka je významnou osobností v oboru ošetřovatelství. „Udělení čestného doktorátu osobnosti působící v ošetřovatelských vědách je vskutku mimořádnou slavností. V kontextu České republiky a českého univerzitního školství k tomu doposud nedošlo – a nemohlo dojít,“ řekla Jana Marečková, děkan-ka Fakulty zdravotnických věd.

## Petr Vronský dirigoval studenty

O svém olomouckém působení přednášel na začátku října v učebně Roberta Smetany Uměleckého centra UP šéfdirigent Moravské filharmonie Olomouc Petr Vronský. Přednáška byla první z cyklu „Semináře hudební vědy“, který připravila Katedra muzikologie Filozofické fakulty pro zimní semestr. Petr Vronský působil v minulosti také jako šéfdirigent Státní filharmonie Brno či Janáčkovy filharmonie Ostrava. Vynikající houslista se věnuje také pedagogické činnosti, a to na JAMU a AMU.

## Alexandr Mitrofanov o volbách a voličích

Ve druhé polovině října loňského roku navštívil Filozofickou fakultu, konkrétně na pozvání Katedry politologie a evropských studií, dvorní komentátor deníku Právo Alexandr Mitrofanov. Společně s komentátorem ČRo1 Radiožurnál Pavlem Nováčkem a politologem Pavlem Šaradínem a Josefem Mlejnkem diskutoval v rámci konference „Voliči a volby 2010“ v Uměleckém centru UP. Alexandr Mitrofanov hned na úvod diskuse promluvil na téma volebních preferencí u skupiny voličů, kterou si pracovně nazval „politici romantici“. Jsou to, dle jeho názoru, lidé, kteří v minulosti volili především ODS, ODA, ale také Sládkovy Republikány, stranu paní Bobošíkové či Přátele Miloše Zemana.

připravil Ondřej Martínek



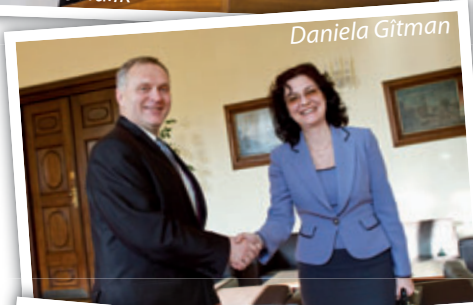
Paul Lauter



Pavel Varvařovský



Tomáš Halík



Daniela Gítman



Kari-Andrew Sirkka



Alexandr Mitrofanov



# Bedřich Moldan:

## Věřím, že hon za vyšším HDP časem přestane být důležitý

**P**roslovitelem 17. přednášky k počtě J. L. Fischera na UP byl na sklonku roku 2010 profesor Bedřich Moldan. Jeho přednáška nesla název „Trvale udržitelný rozvoj jako současné paradigma“. Jaký je celosvětový stav ochrany přírody a kam se lidstvo posouvá ve změně myšlení směrem k trvale udržitelnému rozvoji? O tom i o dalších souvisejících tématech jsme hovořili s profesorem Moldanem při jeho prosincové návštěvě univerzity.

### Zkuste definovat, co je to trvale udržitelný rozvoj.

Na tuto otázku jsem se pokusil odpovědět celou svou přednáškou. Obecná definice brundtlandovská je sice vágní, ale přesto má důležitá vodítka: a) udržitelný rozvoj je zaměřený na lidi, je to jasně antropocentrická koncepce, b) definice má jasnou etickou dimenzi, c) zdůrazňuje dlouhodobou perspektivu bez jakéhokoliv časového omezení. Konkrétní podobu dostává vymezení udržitelného rozvoje, pokud se zabýváme jeho jednotlivými pilíři. Zvláště jsem se pokusil o definici environmentální udržitelnosti, kterou chápu jako udržení přírodních služeb na dostatečné úrovni a udržení environmentálně bezpečného prostoru pro lidské aktivity. Tento prostor je vymezen planetárními mezemi, kterých bylo identifikováno celkem devět a mezi

něž patří například maximální redukce stratosférické ozonové vrstvy o 5 % nebo zvýšení průměrné globální teploty nejvýše o 2 stupně Celsia. Pokud by došlo k překročení mezí, další vývoj bude neudržitelný.

**Může se nějaký jednotlivý stát sám vydat cestou trvale udržitelného rozvoje? Nebude na to doplácet, pokud ostatní země v globalizovaném světě nepřistoupí na stejný model? Neztratí třeba určitou konkurenční výhodu?**

Každý stát by se měl snažit o to, aby jeho rozvoj byl po všech stránkách udržitelný. Ovšem mezinárodní rozměr je velmi důležitý a ve stále více globalizovaném světě skutečně nelze tuto koncepci prosadit pouze v rámci jedné země. Tento pohled zejména umocňuje identifikace zmíněných planetárních mezí.

**Myslíte si, že je reálné, aby se velcí světoví hráči dohodli na změně paradigmatu směrem k trvale udržitelnému rozvoji?**

Jsem v této věci optimista. Doufám, že k tomu dojde, nikoliv však rychle, ani hladce. Je to závod s časem a já doufám, že neprohrám.

**Oponenti „ekologických“ názorů tvrdí, že současné ekologické rizika budou odstraněna v budoucnosti za použití technologií, které dnes neznáme, a že pokrok v oblasti vědy a techniky vyřeší i ekologické problémy.**

**Jak to vidíte vy?**

Tomu rozhodně nevěřím. Nové technologie jsou jistě důležité a nepochybně pomohou, ale změny rozhodně nenastanou automaticky – bude zapotřebí hodně úsilí, a nejen v laboratořích – a jed-

nak už dnes jsou k dispozici postupy, které by při „troše“ dobré vůle (to je samozřejmě míněno ironicky) umožnily transformaci na udržitelnou trajektorii.

**Podle jiných názorů si příroda pomůže sama a jeden vyhynulý druh nahradí v potravním řetězci jiný. Možná nedochází k vymírání živočišných a rostlinných druhů, ale pouze k nahrazování jednoho druhu jiným. Příroda má vlastní schopnost regenerace a člověk ji nemůže trvale zničit, pouze narušit. Jaký je váš názor?**

To nepochybně platí. Ale především: může se to týkat i lidí, od kterých si dokonce příroda může nějak pomoci, a to by nebylo nic příjemného, zažít to sami na vlastní kůži. Za druhé: dnešní antropogenně vyvolané tempo vymírání druhů je mimořádně vysoké, hovoří se o „šestém“ velkém vymírání – zatím poslední, páté, před 65 miliony lety, znamenalo mimo jiné zánik dinosaurů. Takže v současné době je tempo nahrazování jedněch druhů jinými drasticky překročeno jejich zánikem bez náhrady.

**Ekonomické aspekty jsou dnes primární ve všech oblastech života a podvazují často i sna-**

**hy o ekologická řešení. Příklad biopaliv nebo solárních elektráren ukazuje, že vždy nakonec rozhodují ekonomické aspekty a lobbying velkých korporací. Lidé již vynalezli vodíkový nebo solární pohon a přes jejich nespornou ekologickou užitečnost se o jejich masové zavedení nikdo nepokouší. Proč tomu tak je a změní se podle vás nějak tento trend?**

To je samozřejmě vážný problém. Řešení spočívá v promyšleném využití ekonomických mechanismů, které jsou v souladu s tržními principy. Existují historické důkazy, že to je možné. Nelze ovšem podceňovat úlohu regulací, které musejí vyvažovat případné nedostatky trhu, který není ani všemocný, ani vševědoucí.

**Jak je na tom Česká republika v diskuzi o trvale udržitelném rozvoji a ekologii jako takové?**

V České republice je tato diskuse velmi málo rozvinutá, ve srovnání s Evropou jsme na tom opravdu špatně. Má to jistě několik příčin, a celkově jsem z toho hodně smutný.

**Zdá se mi, že současné vládní strany reprezentují to, co vy nazýváte „hon za co nejvyšším růstem HDP“. ODS ani TOP 09 nelze označit jako**

**Prof. RNDr. Bedřich**

**Moldan, CSc., je z**  
kladatelem a ředitelem Centra pro otázky životního prostředí UK. V polistopadové době byl předsedou Českého svazu ochránců přírody.



V letech 2000–2001 byl předsedou Komise pro udržitelný rozvoj OSN. Působil jako vyjednavatel pro životní prostředí, vědu a vzdělávání v rámci delegace ČR pro vyjednávání o přistoupení k EU. V roce 2000–2004 zastával funkci předsedy ve Vědecké radě Evropské environmentální agentury v Kodani. Byl členem Evropského konzultativního fóra pro životní prostředí a udržitelný rozvoj Evropské komise. Je členem České statistické rady a České inženýrské akademie. V letech 1990–1992 byl poslancem České národní rady. Byl také prvním ministrem životního prostředí, a to v letech 1990–1991. Od roku 2004 do roku 2010 byl senátorem Parlamentu ČR, působil také jako poradce ministra životního prostředí a ministerstva zahraničních věcí. Je poradcem monarcha prince Alberta II.

## Fischerovské přednášky na Univerzitě Palackého

Tradice, která do Olomouce vábí světová jména vědy i umění

Tradice přednášek k počti Josefa Ludvíka Fischera se datuje od roku 1994, kdy byla poprvé přednesena při příležitosti 100. výročí narození prvního rektora obnovené olomoucké univerzity. Uskutečňuje se jednou ročně jako projev ocenění významu osobnosti prof. PhDr. Josefa Ludvíka Fischera, významné osobnosti filozofie a sociologie.

K jejímu přednesení vybere k tomu účelu jmenovaná univerzitní komise významnou českou či zahraniční osobnost z kterékoliv vědní oblasti. Tematicky by pak měla být přednáška zamě-

řena na závažný badatelský problém dané vědní oblasti a neměla by postrádat znak filozofičnosti. Za šestnáct let trvání přednášek se tak v Olomouci objevila celá řada významných jmen. Hned první přednášky v roce 1994 se ujal profesor Mikuláš Lobkowicz, prezident Katolické univerzity v Eichstättu, z jeho následovníků můžeme jmenovat například Václava Pačese a Helenu Illnerovou, bývalé předsedy Akademie věd ČR, popularizátora astrofyziky Jiřího Grygara, teologa a sociologa Tomáše Halíka či světově proslulého fotografa Jindřicha Štreitu. -mar-



Prof. Jindřich Štreit při předposlední fischerovské přednášce.

**nějak výrazně ekologicky smýšlející strany. Po přečtení vaší přednášky bych spíše tipoval, že budete kandidátem třeba Strany zelených. Proč jste si vybral TOP 09?**

Vždycky jsem věřil – a věřím dosud –, že jakkoliv mohou zelené strany dosáhnout různých dílčích úspěchů, důležitější je „ozelenění“ politických stran „hlavního proudu“, to znamená postupná „ekologizace“ mainstreamové politiky. O to jsem se sám vždycky snažil, i když přiznám, že s malým úspěchem. Nicméně můj neúspěch v rámci ODS mě neodradil, cítím lepší možnost v rámci TOP 09 a doufám, že se mi podaří této možnosti využít.

**Pokud se globalizovaný svět nedohodne na změně paradigmatu směrem k trvale udržitelnému rozvoji, co nás podle vás čeká? Je možné dlouhodobě setrvat na paradigmatu „hon za stále vyšším HDP“?**

Jsem přesvědčen, že současný společenský a civilizační rozvoj se postupně dostane na udržitelnou trajektorii, kdy „hon za vyšším HDP“ přestane být důležitý. To je ovšem dlouhodobá perspektiva. Krátkodobě a střednědobě – určitě alespoň několik málo příštích desetiletí – tento „hon“ potrvá. Ale doufám v to, že se „globalizovaný svět“ shodne na tom, že je nutno vymezit environmentálně bezpečný prostor pomocí definice planetárních mezí a že je nutno tyto meze zachovat prostřednictvím mezinárodních dohod.

Připravil Tomáš Chalupa

# Video o univerzitě veřejnost nadchlo. Jde s dobou a má šmrnc

**„Spot, který představuje Univerzitu Palackého, viděla snad už celá republika,“ říká jeho autor Marek Partyš**

**Č**tyřminutový snímek přitom původně vznikl jen pro zájemce o studium na veletrzích vzdělávání a návštěvníky univerzitních stránek. Že se z něj stane virálový klip, který si čtyřicet hodin po vyvěšení na serveru YouTube prohlédne šestnáct tisíc lidí, netušil nikdo. Marek Partyš, student 4. ročníku Filozofické fakulty, se s kamerou pohyboval nejen na půdě univerzity, ale také v ulicích Olomouce. Během dvou měsíců natočil osm hodin materiálu. Popularitu klipu zajistily především netradiční metody: v dynamickém sledu se střídají zrychlené a zpomalené záběry, kontrasty barevného a černobílého filmu, univerzitní půda se prolíná s olomouckými zákoutími. Energii a šmrnc celému spotu dodává chytlavý song Tatanc od pardubické skupiny DVA.

„Film vznikl ve spolupráci s mým okolím. Nové záběry jsem každý den probíral se spolubydlicími a s přítelkyní. Zajímal mě jejich názor. Nebylo to tak, že bych se ně-

**„Představoval jsem si univerzitu jako rozvětvený strom. Hlavní je kmen, jako představa univerzity, který se větví do různých oblastí, hierarchických částí. Na tomto schématu je v podstatě celý spot založen.“**

kam zavřel a konzultoval až výsledek,“ svěřil se mladý režisér. „Při natáčení jsem používal dokumentární postupy, kdy se natáčely výseky z reálného života, ale občas bylo třeba si scénu naaranžovat,“ popsal Partyš. Svě místo našel jeho snímek nejen na oficiálních stránkách školy a na sociálních sítích, ale jeho zkrácenou třicetisekundovou verzi nechala univerzita umístit také do televizního vysílání ČT2, ČT24 a regionálních tele-

vizních stanic. O reklamní materiál ve stejné moderním duchu už projevila zájem jedna z brněnských vysokých škol.

**Čekali jste, že si klip získá takovou popularitu?**

Popravdě jsem nezohledňoval možnost, že se bude takhle šířit po sociálních sítích. Že bych se někdy dozvěděl konkrétní číslo sledovanosti, to mě ani nenapadlo. Je pro mě překvapením, že je tak vysoké. (Ke konci ledna se počet přístupů na YouTube pohyboval kolem 70 tisíc, pozn. red.). Jednou za týden se na klip podívám. Zajímají mě přibývající komentáře, ohlasy. Beru je jako zpětnou vazbu.

**Jak vznikl scénář?**

Chtěl jsem vyzvednout jednotu a zároveň mnohost univerzity. Měl jsem obavy, aby výsledek nebyl rozplizlý do nesourodého celku. Proto jsem se zaměřil na vztah obrazů a čísel. Představoval jsem si univerzitu jako rozvětvený strom. Hlavní je kmen, jako

představa univerzity, který se větví do různých oblastí, hierarchických částí. Na tomto schématu je v podstatě celý spot založen. Původně jsme chtěli klasicky natočit den ze života studenta nebo jednoho člověka v rámci univerzity, ale to by ve výsledku možná nefungovalo. Chybělo by v tom objektivní měřítko nezaujatého pozorovatele.

**Nelze si nevšimnout, že ve svém klipu využíváte protikladů. Zrychlené snímky střídají snímky zpomalené, barevnost klipu střídá záběr z černobílého filmu. Proč jste si tuto metodu zvolil?**

Nechtěl jsem, aby spot ustrnul v jedné linii. Proto jsme použili pixilaci (Postup, kdy se jedna situace nebo pohyb nasnímá na dva nebo tři snímky, pak se seřadí za sebe, pozn. red.), čísla a statistiky, zpomalování a zrychlování, část černobílého filmu. Všechny tyto postupy měly prostě oživit tok záběrů. Aby diváka výsledek zaujal, aby byl dynamický, svižný.

Režisér a scenárista v jedné osobě ale neopěvuje pouze univerzitu. Z videa je patrný také jeho obdiv k historickému městu. Záběry studentů a akademické půdy střídají časté záběry olomouckých zákoutí. „Univerzita je na město hodně úzce napojená, navzájem se prolínají. Jedno bez druhého nemůže být. Vždyť jedna pětina zdejších obyvatel jsou studenti. Proto se ve spotu záběry z obou míst navzájem neustále prolínají. Podle mého je Olomouc krásné, atraktivní město,“ zamyslel se mladý tvůrce. Prvním místem, na které kamera zamířila, je sloup Nejsvětější Trojice na centrálním olomouckém náměstí, který je zapsán v seznamu UNESCO. „Vybral jsem si ho, protože je podle mého názoru ikonou města. Když jej uvidí lidé odkudkoli z republiky, okamžitě si vybaví Olomouc,“ vysvětlil Partyš. Spot, který už vidělo téměř sedmdesát tisíc nadšených fanoušků, můžete shlédnout na: <http://www.youtube.com/user/PalackyUniversity>.

### Na kterou nepříjemnou situaci během práce si ještě zpětně vzpomenete?

Dost náročné bylo natočit rozednívání z věže kostela svatého Mořice. U něj jsem byl třikrát, pokaždé jsem si tam dotáhl židličku a stoličku. Ráno byla zima, tak jsem běhal na věži kolem dokola, abych se trochu zahřál. Na rozednívání točení od katedrály na Kopečku jsem šel už jinak. Jel jsem tam večer, kdy se stmívalo, a pak záběry přetočil. Takže to vypadá jako úsvit.

### Spot končí netradičním pohledem z ptáčích perspektiv na nádvoří rektorátu. Jak vznikl?

Využili jsme služeb jedné olomoucké skupiny, která vlastní malý vrtulník – robota.



Pěťadvacetiletý **Marek Partyš** pochází ze Svitav. V současné době studuje na Filozofické fakultě Univerzity Palackého obor Žurnalistika – filmová věda. Je posluchačem čtvrtého ročníku. Od střední školy se zajímá o dokumentární tvorbu. Praxi získal ve svitavské regionální televizi, kde působil jako reportér. Od roku 2010 natáčí ve spolupráci s oddělením komunikace UP krátké videoreportáže z dění na univerzitě. Na reklamním spotu „Univerzita Palackého se představuje“ spolupracoval se studentem 5. ročníku mediálních studií Jakubem Žídkem.

Na tom je zavěšena minikamera. Veškeré záběry z vrtulníku měl na starosti můj kamarád, který mi výrazně pomáhal, Jakub Žídek. Stejným způsobem jsme točili i na Konviktu a různé průlety. Právě záběr nádvoří se podle mého skvěle hodí na konec spotu. Dá mu tečku, bez které by to nebylo ono.

### Záběry jsou doplněny čísly. Některá jsou skutečná, například počty studentů. Jiná jsou těžko ověřitelná. Například u počtu vypsaných propisek uvádíte číslo 8073. Jak jste k němu došli?

Když to řeknu natvrdo, jsou to výmysly. Všechno jsou hrubé odhady. Zjistit přesné číslo samozřejmě nejde. Je pouze ilustrační.

### Klip chytne diváka také za uši. Proč jste zvolil tuto melodii a kdo je jejím autorem?

Píseň se jmenuje Tatanc a je od pardubické skupiny DVA. Hledal jsem české interprety, zrovna tyto jsem předtím moc neznal. Tatanc je jejich úvodním songem k novému albu, hned mě zaujal. Prostě tam sedí. Názo-ry lidí jsou ale různé: Někomu se extrémně líbí, někomu zas leze na nervy. Někdo zase říká, že se tato hudba nehodí k atmosféře univerzity. Ale mně se k ní prostě hodí. Strhne pozornost. Myslím si, že spot je tak sledovaný z padesáti procent i kvůli ní. Že se lidé mohli k písni vracet, pustit si ji znovu.

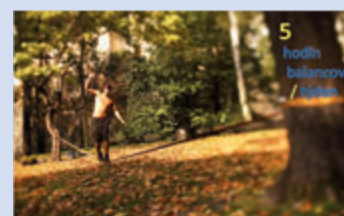
### Za tu dobu, kdy spot visí na sociálních sítích, jste si jistě vyslechl nějaké připomínky. Co byste teď udělal jinak?

Jednou z výtek, se kterou jsem se setkával asi nejvíce, byla délka klipu. Mohl by být o minutu, minutu a půl kratší. Možná by pak působil úderněji. Přitom se náš klip pořád ještě pohybuje v rozmezí čtyř minut. Myslím si, že při jiných příležitostech využívaný klasický formát, čtvrt hodinový propagační spot s mluveným slovem, už v dnešní době nemá šanci zapůsobit.

### Napadlo vás někdy, že první věc, se kterou „prorazíte“ do světa, bude video o Univerzitě Palackého?

Tak to mě nenapadlo nikdy. Nějak to všechno vyplynulo samo. Už dřív jsem s oddělením komunikace spolupracoval na menších reportážích. Pak přišel jeho redaktor Ondřej Martínek s tím, že by chtěli prezentační šot na veletrh v Brně. A začalo se natáčet...

Lenka Skácelíková



## MAJÁLES

## Majáles Univerzity Palackého se uskuteční 3. května

Po znovuobnoveném studentském majálesu, který proběhl 3. května loňského roku v srdci univerzity – na nádvoří Tereziánské zbrojnice a také na olomouckém Horním náměstí, se studenti rozhodli za podpory UP v této tradici pokračovat. I letos bude hlavním mottem tohoto svátku jara, mládí a akademických a občanských svobod heslo „Studenti studentům“.



„I v tomto roce připadne majáles na datum 3. května, avšak doufáme, že nám bude počásí přát více než v minulém roce,“ řekla Kateřina Fišarová z organizačního týmu Majálesu UP. Studenti již také poodkryli první body programu, který by měl dalece překonat ten loňský. Hlavní program majálesu bude opět situován na nádvoří Ústřední knihovny UP v barokní Tereziánské zbrojnici. „Návštěvníci se mohou těšit na šestici českých kapel a další bohatý program. Budeme opět volit nejlepší masky z majálesového průvodu, studentské organizace budou prezentovat své aktivity



formou soutěží a workshopů a v knihovně proběhne vernisáž výstavy studentských prací. Připravujeme také sportovně-zábavní program. Možná dojde i na ohňostroj,“ poodkryla program majálesu Fišarová.

Program se však neomezí jen na prostor Zbrojnice. Samotná korunovace krále by měla opět proběhnout na balkoně olomoucké radnice, odkud by také měl vyrazit majálesový průvod. Novinkou bude druhá scéna situována na parkán Uměleckého centra UP do stanu – šapitó – Divadla Konvikt. Tady budou mít návštěvníci možnost zhlédnout divadelní představení či slam poetry. „Právě doprovodný program by měl být daleko pestřejší, než tomu bylo minulý rok,“ dodala Fišarová.

-mar-, foto P. Bílek

## Letošní ročník festivalu Academia film Olomouc bude ve znamení chemie

V polovině dubna proběhne již 46. ročník Mezinárodního festivalu populárně-vědeckého a dokumentárního filmu Academia film Olomouc (AFO), jehož organizátorem je tradičně Univerzita Palackého. I letos se tak mohou odborníci, ale především laická veřejnost, těšit na šest dnů plných filmových projekcí, besed a setkávání se světovými odborníky a tvůrci filmů. Letošním zastřešujícím tématem festivalu bude obor chemie. Důvodem je skutečnost, že UNESCO vyhlásilo rok 2011 „Mezinárodním rokem chemie“. Právě chemie se odráží také ve vizuální podobě nadcházejícího ročníku.

## Chemie, kam se podíváte

Důležitým úvodním vstupem do historie chemie a jejích alchymistických kořenů bude projekce nového seriálu BBC s názvem Chemistry: A Volatile History (2010). Poutavým způsobem divákům popíše fascinující příběh chemických prvků a různých pohledů na základní stavební kameny našeho světa.

O tom, že chemie není jen analytickou sondou do nitra molekul, ale může zároveň vonět a skvěle chutnat, se budou návštěvníci AFO snažit přesvědčit programové bloky zaměřené na molekulární gastronomii a chemii chutí a vůní. V rámci prvního z nich diváci prostřednictvím dokumentů zavítají do proslulých restaurací, v nichž chuť experimentovat nezná hranic. Následně o nich budou moci diskutovat s hlavním hostem sekce, profesorem Davidem Cassim z Parmské univerzity.

Během přednášky profesora Miroslava Raaba, jež bude spojená s ukázkou molekulárního vaření v režii šéfkuchaře hotelu Majestic Dušana Metelky, navíc proniknou nejen do vědeckých základů této disciplíny, ale budou ji moci skutečně ochutnat. Svět libých vůní svůj prostor dostane, nicméně stranou nezůstanou ani vůně nelibé. Oba rozlišné světy představí dokument, v němž bývalý host AFO Nigel Marven pátrá po nejdopudivějším pachu na světě.

## Hlavním hostem bude Cyril Höschl

Hlavním hostem AFO 46 bude renomovaný psychiatr, profesor Cyril Höschl, který na slavnostním zahájení převezme Cenu AFO za přínos popularizaci vědy. Cy-



ril Höschl se do laického povědomí zapsal především jako autor fejetonů pro časopis Reflex, na kontě má však více než dvě stě odborných textů a desítky monografií. Na festivalu bude také uveden nový televizní

pořad Záhady duše s Cyrilem Höschlem v roli hlavního průvodce.

Kromě již zmíněné chemie se AFO bude samozřejmě věnovat i jiným tématům a oborům. Diváci se tak mohou těšit na například na další dokumenty z produkce BBC. Novou velkolepou sérii, tentokrát s prostým názvem Život (Life), přijede do Olomouce představit přímo její šéfredaktorka Martha Holmes. Tento desetidílný seriál, který vznikl pět let, se zaměřuje na



nejrůznější strategie, pomáhající zvířatům a rostlinám přežít na neuvěřitelných místech na Zemi. Ke kořenům britských přírodovědných seriálů jako je právě Zázračná planeta nebo aktuální Život pak diváky zavede přednáška Timothy Boona, kurátora londýnského Muzea vědy.

**„Desetidílný seriál BBC, který vznikl pět let, se zaměřuje na nejruznější strategie, které zvířatům a rostlinám pomáhají přežít na neuvěřitelných místech na Zemi.“**

Boon představí počátky přírodovědných pořadů na příkladu ve své době průlomové série Tajemství přírody (Secrets of Nature), která vznikala v letech 1922–1933. Právě této sérii bude zasvěcena letošní retrospektiva.

AFO však letos nebude inovativní pouze programově, ale také prostorově. Jednou z největších novinek je totiž rozšíření festivalu o další působiště. Novým festivalovým centrem se stane olomoucké kino Metropol, které se bude využívat nejenom jako projekční sál, ale také jako místo pro setkávání účastníků festivalu. Letošní Academia film Olomouc proběhne ve dnech 12.–17. dubna. Více na [www.afo.cz](http://www.afo.cz).

Ondřej Martínek, tz

Foto z loňské přehlídky: archiv AFO

## Kino Metropol se od února představí v novém. Na jeho podobě se podílejí studenti UP

**M**etropol je posledním klasickým olomouckým kinem. S klesající tendencí návštěvnosti se jednosálové kino v samotném centru Olomouce rozhodlo bojovat přirozeně – nabídnout jasný programový plán čitelný pro diváka hned při letmém pohledu do programu, zviditelnit několik tematických filmových cyklů a doplnit kinosál kavárnou s celodenní otevírací dobou.

### Programové změny i přeměna foyer

Metropol usiluje především o vytvoření a posílení komunitního rázu. Kino by mělo fungovat jako pomyslný průvodce světem filmu a místo, kde se sejdou přátelé i členové různých komunit. Pomocným nástrojem k vytvoření místa pro kreativní trávení volného času by tam měla být jednak atraktivní a přehledná dramaturgie zaměřená na konkrétní cílové skupiny jakými jsou rodiče s dětmi, milovníci filmové klasiky, návštěvníci filmového klubu nebo fanoušci přímých přenosů z Metropolitní opery, jednak jednotná a výrazná propagace a komunikace s návštěvníky. „Tématem, které bude v novém roce v kině Metropol skloňováno čím dál častěji, je digitalizace kina, jež nepochybně pomůže další konkurenceschopnosti kina, i rozšíření filmové nabídky a zvýšení kvality jednotlivých projekcí,“ řekla nová ředitelka kina Irena Chmelová.

### V čele kina stojí studenti a absolventi UP

Metropol se po rekonstrukci prostoru předsálí slavnostně znovu otevřel 11. února. Vedle zmíněné kavárny a dalších rekonstrukčních změn se představilo také nové vedení kina. Dlouholetého ředitele společnosti Olomoucká kina s.r.o., pod kterou kdysi patřila vedle Metropolu také kina Central nebo Lípa, Jana Joukala vystřídala v pozici ředitelky kina absolventka



Teorie a dějin dramatických umění na Filozofické fakultě Irena Chmelová. Společně s ní se o fungování a novou koncepci Metropolu coby artového kina stará programová ředitelka Veronika Klusáková, která na Filozofické fakultě momentálně dokončuje doktorské studium, a PR manažerka Michaela Hečková studující Kulturní studia a Českou filologii na stejné fakultě. „Skutečnost, že jsme všichni studovali či studujeme na Filozofické fakultě Univerzity Palackého, mi přijde více než přirozená. Navíc je třeba říct, že personální provázanost s univerzitou nekončí na pozicích programové ředitelky a manažerky. O kavárnu se totiž stará Petr Vlček, který v současné době také dokončuje studium na Filozofické fakultě. V příjemném slova smyslu nevyhnutelná je plynulá spolupráce s občanským sdružením Pastiche Filmz, jež by od nového roku mělo s kinem spojit rozhodně více než společné prostory kanceláří v Sokolské ulici,“ konstatuje Hečková. Metropol tak s filmovým klubem Pastiche Filmz připravuje například výstavu filmových plakátů Radima Měsíce v prostorách kina nebo návrh společných vstupenek „2 v 1“. „Metropol přeci jen navštěvují trochu jiní diváci než studentský filmový klub. Příjemnou cestou, jak publiku nabídnout ochutnávku prostředí i filmy u obou projektů, by tak mohlo být třeba zjednodušené výhodné vstupné – banálně řečeno, při koupi lístku v kině by návštěvník dostal zlevněné nebo volné vstupné na snímek v produkci Pastiche Filmz a naopak,“ dodává Hečková.

## + OHLÉDNUTÍ

### Čtyři dny, kdy byl každý PAF

Téměř jubilejní ročník mezinárodní Přehlídky animovaných filmů (PAF), jejímž organizátorem bylo v prosinci opět občanské sdružení Pastiche Filmz, je úspěšně za námi. Během čtyř dnů přivítala Olomouc v rámci festivalu téměř sedmdesát hostů, kteří měli možnost společně se stovkami diváků zhlédnout 172 snímků ve čtyřiapadesáti programových blocích.

Vítězem soutěžní sekce Jiné vize se stal snímek Davida Možného Rahova, o jehož prvenství rozhodla mezinárodní porota ve složení Pip Chodorov (USA), Martin Kaňuch (SK) a Brigitta Burger-Ultzer (A) společně s diváky. Cenu festivalu za celoživotní přínos převzal kultovní britský filmový režisér Peter Greenaway, který se v Olomouci představil především jako autor videoinstalací a umělec přesahující hranice filmu, výtvarného umění a hudby.

Festivalové prostory – kino Metropol a Umělecké centrum UP – zažily také několik premiér animovaných snímků. Tou nejvýznamnější byla světová premiéra galerijního videa Soft Palace rakouského tvůrce Martina Arnolda. První evropskou projekci si pak v Olomouci odbyl snímek Dona Hertzfeldta I Am So Proud of You.

Podle očekávání si značnou pozornost diváků zasloužila ucelená pásma českých animovaných filmů vycházejících z klasické české ilustrace (Malá čarodějnice, Mikeš ad.), a to i mezi dospělými, kteří se tak mohli bezděky vrátit do svých dětských



let. Devátý ročník festivalu PAF, který se uskutečnil ve dnech 9.–12. prosince, tak opět dokázal, že je událostí jedinečnou a hodnou mimořádného zájmu.

–mar-, foto archiv PAF

### Podpora festivalů i studentských aktivit

Metropol chce ale v nové sezóně zohlednit univerzitní charakter Olomouce také přímo v dramaturgickém plánu kina. Kino tak od počátku února nabídne znovu například oblíbený filmový klub nebo sobotní představení pro mladého diváka nazvané Metrocool, ve kterých budou uváděny nové artové snímky. Stejně jako v minulých letech se v něm budou odehrávat festivaly Academia film Olomouc nebo Přehlídka animovaného filmu, jež jsou neodmyslitelně spojeny s univerzitou. Nová pak bude třeba aktivní spolupráce kina s občanským sdružením Studenti UP během květnového Majálesu.

Michaela Hečková, [www.kinometropol.cz](http://www.kinometropol.cz)





## OHLÉDNUTÍ

## Dny lusofonní kultury

V závěru listopadu proběhly při Katedře romanistiky Filozofické fakulty Dny lusofonní kultury (Lusofonie se používá jako označení bývalých portugalských kolonií nebo všech států a území, v nichž se mluví portugalsky – pozn. red.). Při této příležitosti do Olomouce zavítal velvyslanec Portugalské republiky J. E. José J. P. Gomes,



který se zde setkal nejen s vedením UP, ale i s jejími studenty. Velvyslanec společně s rektorem Miroslavem Mašlánem zahajovali také výstavu „Slova, barvy, autoři a myšlenky republiky“ na Katedře romanistiky. V rámci Dnů lusofonní kultury došlo i na ochutnávky portského vína a lisabonských sladkostí. Mezi přednášejícími se pak objevili odborníci na portugalsčinu a portugalskou kulturu z několika českých univerzit.

-mar-

## Dny židovské kultury

Tématem třetího ročníku Dnů židovské kultury, které proběhly při univerzitě koncem října, byly židovské osobnosti našeho



regionu. V době velkého rozvoje střední Moravy, na konci devatenáctého století, se v Olomouci a jejím okolí, více než bychom možná tušili, střetávalo a setkávalo místní české, německé a židovské etnikum. Právě v této době žily významné osobnosti židovského původu, na něž bychom rozhodně neměli zapomenout. V programu posledního ročníku tak zněla jména filozofů Edmunda Husserla a Ludwiga Wittgensteina či izraelské módní designérky Loly Beer Ebnerové, rodačky z Prostějova. Mezi významné hosty Dnů patřil např. novinář, spisovatel a diplomat Leo Pavlát, současný ředitel pražského Židovského muzea. I letos se pořadatelé snažili zprostředkovat tragický osud židovského národa také nejmladší generaci, když pro žáky olomouckých základních a středních škol připravili besedy a filmové projekce dokumentů s tematikou holocaustu.

-mo-

## Univerzita Palackého má nové webové stránky



**N**a začátku loňského roku se vedení Univerzity Palackého rozhodlo k vytvoření a spuštění nového hlavního webu. Přesně po roce se skutečně podařilo nový web spustit. Návštěvník jistě hned na první pohled pozná změnu grafického designu, ale změna grafiky nebyla tím jediným nebo hlavním motivem vytvoření nových webových stránek.

## Moderní web po vzoru evropských univerzit

Změn doznala také jednotlivá menu a je jiné i řazení položek. „V prvé řadě jsme kladli důraz na přehlednost,“ řekl Daniel Agnew z oddělení komunikace UP, který

**„V sekci určené veřejnosti je možné stáhnout si z archivu všechna čísla univerzitních médií včetně Žurnálu+, jsou zde také videa nebo třeba nabídka pracovních příležitostí.“**

měl celý projekt na starosti. „Nové stránky mají vodorovné i svislé kaskádové menu, které umožňuje lépe systematizovat velký rozsah informací. Snažili jsme se také, aby orientace na stránkách byla intuitivní, jednoduchá a analogická na všech fakultách,“ dodává Agnew.

Nový web tak nabízí sekce určené zaměstnancům, zájemcům o studium, studentům, absolventům, veřejnosti a médiím. Vše je velmi přehledné a snadné pro orientaci. V sekci určené veřejnosti je možné stáhnout si z archivu všechna čísla univerzitních médií včetně Žurnálu+, jsou zde také videa anebo třeba nabídka pracovních příležitostí. V sekci média je

zase k dispozici archiv tiskových zpráv či fotogalerie. Pro zájemce o studium je určen speciální web [studuj.upol.cz](http://studuj.upol.cz), který je s hlavním webem propojen a jehož obsah je přizpůsoben potřebám a zájmům středoškolačků. Významným pomocníkem při hledání konkrétního studijního oboru je katalog studijních oborů, kde je možné vyhledat kterýkoliv obor či obory podle zadaných kritérií. Chybět nemůže ani tradiční kalendář akcí nebo aktuality ze současného dění na univerzitě, jako jsou výstavy, koncerty, zajímavé přednášky nebo vědecké konference. Pro zahraniční studenty a veřejnost je určena anglická verze stránek, kde byly zohledněny požadavky pro získání certifikátu ECTS.

## Změny nejsou konečné, web se musí vyvíjet

Vytváření nových webových stránek univerzity byl rok trvající proces, na kterém se podíleli kromě pracovníků oddělení komunikace také pověřeni zaměstnanci fakult a dalších pracovišť. Ten však ani se spuštěním nového webu zdaleka nekončí. „I nadále chceme web vylepšovat a zdokonalovat podle potřeb návštěvníků i každodenních aktivních uživatelů,“ dodal závěrem Agnew.

Tomáš Chalupa



# Ex libris Univerzity Palackého

Univerzita představuje vybrané publikace ze své produkce



## Český jazyk v Paraguaji: Studie o jazykovém kontaktu a zániku

Lenka Zajícová, 302 stran

Monografie zkoumá mluvu českých krajanů v Paraguaji se zvláštním zřetelům k jevům způsobeným jazykovým kontaktem (především se španělštinou a ukrajinštinou, ale také s dalšími přistěhovaleckými jazyky a s indiánským jazykem guaraní) a jevům způsobeným neúplným osvojením jazyka a jazykovou atrofií. Analýza si všímá také různých nářečních východisek krajanů (český, moravský a volyňský původ). Úvodní kapitoly pojednávají o historii českého osídlení v Paraguaji, současné situaci české komunity a o faktorech, které ovlivňují uchování, nebo naopak opuštění jazyka a posun k jazyku dominantnímu – španělštině.



## Podnikání v rekreologii

Eva Schwartzhoffová, 152 stran

Problematika ekonomiky a podnikání není cizí ani studentům Fakulty tělesné kultury. Zejména studenti oboru Rekreologie mají hned několik ekonomicky profilovaných předmětů. K rozšíření jejich znalostí proto byla vydána publikace Podnikání v rekreologii. Její autorka Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D., členka Katedry rekreologie, v ní zúročila několikaleté poznatky ze své pedagogické i vědecké práce. Cílem publikace je podat odborný výklad nejpodstatnějších informací z teorie a praxe podnikání. Kniha je vedle odborné veřejnosti určena především studentům oborů Rekreologie či Management volného času, u kterých je dané téma přednášeno, a to v předmětech Ekonomika a legislativa podniku a Podnikatelství.



## Udržitelný rozvoj jako současné paradigma

Bedřich Moldan, 32 stran

Na základě Statutu výroční přednášky k počtě prvního rektora obnovené olomoucké univerzity prof. PhDr. Josefa Ludvíka Fischera se každý rok koná přednáška významné osobnosti. V pořadí 17. přednáška byla na téma „Udržitelný rozvoj jako současné paradigma“ pana profesora Bedřicha Moldana (viz s. 20–21). Autor ve své přednášce sumarizuje vývoj globální debaty o trvale udržitelném rozvoji a celkové ochraně přírody, definuje pojem „trvale udržitelný rozvoj“ a zamýšlí se nad tím, zda a za jakých podmínek je trvale udržitelný rozvoj možné přijmout jako východisko pro další fungování světového společenství. Svou pozornost věnoval také současným ekologickým hrozbám a jejich možným řešením či roli moderních technologií v procesu výroby.



## Letopis intelektuála ze ztracené generace

Josef Bieberle, 208 stran

Olomoucká Galerie Caesar byla v prosinci loňského roku místem slavnostního představení a křtu knihy pamětí s názvem Letopis intelektuála ze ztracené generace. Jde o vzpomínky docenta Josefa Bieberleho, mj. někdejšího děkana Filozofické fakulty, kterou vydalo Vydavatelství UP jako třetí svazek Edice Paměť UP. „V Bieberleho pamětech defiluje řada olomouckých i mimo olomouckých osobností, ale také široké spektrum různých figur či figurek pohybujících se v letech komunistické vlády v akademickém prostředí a na olomoucké kulturní scéně. Josef Bieberle se nevyhýbá ani tak choulostivému tématu, jakým je dodnes spolupráce s komunistickou politickou policií,“ říká ředitel Archivu UP Pavel Urbášek.



## OHLÉDNUTÍ

### Měsíc čínské kultury

Vernisáží výstavy Dlouhá zeď – klenot čínského stavitelství cestovatelů Jaroslava Sovinského z Právnické fakulty a Serhi-



je Moisejenka byl 18. října zahájen ve vestibulu Přírodovědecké fakulty jedenáctý ročník Měsíce čínské kultury. Maraton, obsahující promítání filmů, přednášky, ochutnávky či workshopy na rozmanitá čínská témata, uspořádaly Konfuciova akademie UP, Česko-čínská společnost a Katedra asijských studií Filozofické fakulty. Motto akce „Po stopách Marca Pola“ bylo zcela naplněno, neboť Měsíc čínské kultury přinesl opět spoustu nevšedních zážitků. Návštěvníci přehlídky se dozvěděli mnohé o vojenské a komunikační funkci Velké čínské zdi, dostalo se jim komentované ochutnávky tří čínských čajů vyšší kvality připravovaných způsobem gongfu cha (čínský čajový obřad) či si mohli vyzkoušet kaligrafii na workshopu, který se čínskému písmu věnoval.

-map-

### Měsíc rumunské kultury

Při příležitosti 90. výročí navázání diplomatických vztahů mezi Prahou a Bukurešť připravila Katedra aplikované lingvistiky Filozofické fakulty ve spolupráci s Velvyslanectvím Rumunska v Praze na listopadové dny v Olomouci Měsíc rumunské kultury, jehož část proběhla za účasti velvyslankyně Rumunska v ČR. Bohatý program nabídl pestrou škálu zážitků – vedle přednášek zahrnul také filmovou projekci, výstavu fotografií, koncert i diskusní setkání. „Nejvíce oceňuji,



že nám bylo Rumunsko představeno jako země s dlouhou kulturní tradicí. V našich sdělovacích prostředcích se totiž bohužel setkáváme spíše s opačným názorem,“ uvedl student FF UP, jehož slova zároveň vyzdvihují i záměr kurzu Úvod do rumunského jazyka a kultury, který se koná již šestým rokem na FF.

-ghe-, foto: Imrich Veber

připravil Ondřej Martínek

# Mezinárodní konference, mezinárodní festival



## BRNĚNSKÝ VELETRH GAUDEAMUS 2010

V listopadu loňského roku byla Univerzita Palackého jednou z téměř dvou set vysokých škol, které se prezentovaly v rámci Evropského veletrhu pomaturitního a celoživotního vzdělávání Gaudeamus v Brně. Naše univerzita zde představila dvoupatrový prezentační stánek, jehož součástí byla i lezecká stěna. Do druhého podlaží pak byla situována internetová kavárna pro studenty, kde se v den zahájení veletrhu sešlo kolegium rektora naší univerzity (na snímku).

Foto: Jan Černý



## DRAVCI V AULE PŘÍRODOVĚDECKÉ FAKULTY

Netradiční využití univerzitních prostor mohli ocenit zájemci o výcvik dravých ptáků v aule Přírodovědecké fakulty 1. prosince, kde jej alespoň v ukázkách předvedli sokolníci z organizace Seiferos. Pro studenty biologie, univerzitní zaměstnance i ostatní zájemce akce připravily Katedra zoologie a Ornitologická laboratoř Přírodovědecké fakulty.

Foto: Marek Otava



## VÝSADBA STROMKŮ NA ENVELOPĚ

V rámci projektu UniversiTree proběhla 3. listopadu ve volném prostoru před hlavní budovou Přírodovědecké fakulty výsadba ovocných stromů. Zájemci vysazovali staré odrůdy ovocných dřevin. Tím chtěli upozornit na problém úbytku druhové diversity a význam ovocných stromů v zastavěných částech měst. Řešitelky projektu chtěly docílit toho, aby se okolí univerzity stalo reprezentativním místem pro relaxaci i alternativní metody výuky.

Foto: Marek Otava

# i mezinárodní veletrh v obrazech

připravil Ondřej Martínek

## PETER GREENAWAY NA ZAHÁJENÍ PAFU

Hlavním hostem letošní Přehlídky animovaného filmu (PAF) byl britský režisér a výtvarný umělec Peter Greenaway, který při slavnostním zahájení v olomouckém kině Metropol převzal cenu festivalu za celoživotní přínos v oboru umění pohyblivého obrazu. V rámci své přednášky představil vlastní instalační projekty i svou vizi budoucnosti kinematografie.

Foto: Marek Otava



## ČESTNÝ DOKTORÁT PRO KARLA SKALICKÉHO

Profesor Karel Skalický patří v současné době mezi nejvýznamnější české teology. Podstatnou část svého života – léta 1956 až 1994 – prožil v cizině, především v Římě, kam se dostal po svém odchodu z Československa. Karel Skalický se stal také jedním z loňských držitelů čestného doktorátu UP, neboť jeho vědecká práce je bytostně spojena i s naší univerzitou. Na snímku s Mons. Janem Graubnerem a prof. Jitkou Ulrichovou, rektorkou UP.

Foto: Marek Otava



## OSN I NATO JEDNALY V OLOMOUCI

National Model United Nations (NMUN) je simulací jednání OSN, který v různých podobách probíhá již od roku 1923. Tato studentská konference se pořádá každoročně v New Yorku a na různých místech ve světě. Univerzita Palackého vyslala do USA na tuto simulaci v letech 2009 a 2010 již devět svých studentů, kteří pokaždé dosáhli osobních i týmových úspěchů. Loni poprvé zavítala NMUN do Evropy a díky exkluzivní spolupráci s UP právě do Olomouce.

Foto: Marek Partyš



## Majetek v Pákistánu znamená hodně: Když máte džípa, tak jedete na červenou

**O**dmaturoval na střední škole technického zaměření a absolutně nevěděl, co by měl dále studovat, případně čím by se měl živit. „A tehdy mi můj děda řekl, že by bylo dobré zaměřit se na humanitární problematiku. Začal jsem tedy studovat bakalářský obor Sociální a humanitární práce na Caritas – Vyšší odborné škole sociální Olomouc. Později, když jsem si podal přihlášku do navazujícího magisterského studia na Katedře rozvojových studií Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého, přidal jsem k humanitárnímu zaměření i rozvojovou sféru,“ říká Martin Vylíčil, dnes absolvent oboru Mezinárodní rozvojová studia. Před časem se vrátil z neklidného Pákistánu a po Ukrajině a Ázerbajdžánu tak získal další cennou zkušenost.

### Proč právě Pákistán?

Jednoduše jsem chtěl na vlastní oči vidět, jak vypadá stát, který se hroutí. Pákistán patří dlouhodobě do první desítky zemí v žebříčku „Failed States“, tedy skupiny nefunkčních států. Jeho nefunkčnost je mj. determinovaná velmi zranitelným hospodářstvím, politickou nestabilitou, institucionální ochablostí a výskytem organizovaného zločinu a terorismu. Tyto pojmy samy o sobě pro mne byly natolik abstraktní, že jsem zatoužil na vlastní kůži zakusit, jaký mají reálný obsah. Druhým důvodem, proč jsem zvolil Pákistán, byl zájem o fenomén islám. Islámská kultura byla pro mne do návštěvy Ázerbajdžánu, kde jsem působil

nikdo, kdo by mi řekl, co bude mou náplní práce. Nakonec jsme se přece jen dohodli, že nejprve začnu pracovat na studii pro americké nadace. Předmětem výzkumu byly oblasti, které jsou ohniskem většiny nepokojů v zemi. Měl jsem shromažďovat data, týkající se toho, proč je státní administrativa v kmenových územích tak neoblíbená.

První měsíc byl pro mne tedy hodně náročný v tom, že jsem byl zavřený bez velkých sociálních kontaktů – pracoval jsem převážně s elektronickými zdroji. Navíc hned v úvodu mého pobytu začala na východě země ofenzíva ozbrojených složek. Armáda plošně obklíčila určité území, uprchlíky propouštěla přes své linie. S nimi

### Pákistán překvapil i pozitivně

Mile mě překvapil tamní smysl pro rodinu, a to smysl pro rodinu rozšířenou, nikoliv pouze nukleární. Rodina je v Pákistánu skutečně základní jednotka, je velkou institucí. Sňatek je v této zemi považován za sňatek dvou rodin. Je pravda, že jsou manželství z devadesáti procent dohodnutá rodiči novomanželů, ale podstatné je, že je to právě rodina, která v Pákistánu zajišťuje ekonomické i politické přežití. Přestože stát deklaruje právní prostředí, bez kontaktů je zde právo jen velmi těžko vymahatelné. To je jeden z důvodů, proč se do Pákistánu nehnou investoři. Pákistánci jsou také neuvěřitelně pohostinní. Jsou pohostinní vůči všem, kteří přicházejí v dobré víře, s dobrými úmysly, s přibližným horizontem odjezdu. I na ulicích mne zastavovali kolemjdoucí, třásli si se mnou rukou a upřímně se radovali, že v zemi ještě nějakí cizinci jsou. Že je tam pořad s nimi někdo, kdo sdílí jejich úděl. Podzim roku 2009 byl totiž charakteristický vlnou stahování zahraničních pracovníků ze země z důvodu zhoršování bezpečnosti.

### Problém islamismu? Spíše korupce

Víra je jedna věc, druhá je politika a správa státu. V islámu se obojí dost prolíná, proto je jednoduché toto náboženství označit za původce oprese a zaostalosti. Myslím si, že víc než islám může za problémy v Pákistánu politika klientelismu a korupce. Ta je v Pákistánu realitou a s islámem jako takovým nemá nic společného. Islám asi může umocňovat tamní postavení ženy v podřízené roli vůči muži. To ale nelze paušalizovat. Najdete rozdíly v postavení žen napříč zemí i příjmovými skupinami. Je rozdíl, pochází-li dívka z bohaté rodiny, či chudinské čtvrti. Majetek v Pákistánu znamená hodně. Jednoduše řečeno: Tak si i majetná žena může dovolit větší výstřelky než žena chudá, negramotná, bez informací. Mnohé ženy z vlivných rodin působí dlouhodobě v politice – např. zesnulá Benazir Bhutto. Své to vypovídá o místních mužích. Nevím, nakolik je násilí běžné v místních rodinách. Ale udržujete-li ženu v podřízeném postavení tím nejtupějším způsobem – tedy násilím, nejste pravděpodobně příliš zdatní v argumentaci, protože prostě místo slov přijde rákoska. Úspěch majetných žen ve veřejné sféře – paradox pákistánské kultury – může být důsledkem toho, že muži prostě nejsou zvyklí se se ženami přít a argumentovat – jednoduše vyklízejí pole, protože rákoska leží doma.

Celý text si můžete přečíst na [zurnal.upol.cz](http://zurnal.upol.cz)

Milada Hronová ve spolupráci s M. Vylíčil, foto archiv M. Vylíčila



jako pozorovatel při prezidentských volbách v roce 2008, velkou neznámou. Pobyt v Pákistánu měl mé poznání rozšířit.

Koupil jsem si tedy průvodce. Četl jsem cestovatelské praktické manuály. Vesměs to ale byly obecné záležitosti, jak se chovat k lidem, např. nevyjadřovat svou kulturní nadřazenost. Můj tříměsíční pobyt v Pákistánu byl kombinací dvou programů. Pod záštitou organizace AIESEC jsem si nejprve našel v systému celosvětové nabídky stáž tu nejprůhodnější. Poté jsem žádal o výzkumný grant MŠMT Mobility a vyjednal si studijní výzkum na univerzitě v místě stáže – pákistánském historickém městě Lahore.

### Konečně v cíli – Lahore

První dny moc veselé nebyly. První tři týdny jsem pobýval v jednom komplexu budov a nemohl jsem vycházet ven. Nebyl jsem si totiž vůbec jistý svou bezpečností. Ředitelka mé neziskové organizace, jež dříve působila jako novinářka, byla v té době na služební cestě, a tak se po celé tři týdny nenašel nikdo, kdo by se mne ujal, nikdo, kdo by mne zasvětil do života ve městě, do komplikované situace organizace. Nebyl tam jednoduše

do týlu pronikli i mnozí teroristé, kteří pak prováděli pravidelné útoky ve všech městech včetně Lahore, kde jsem se nacházel. Informace o bezpečnostní situaci jsem měl z médií. Sám jsem měl možnost vnímat dusnou atmosféru na ulicích (checkpointy, ozbrojená vozidla, vojáci s automatickými zbraněmi na každém rohu atd...). Silný pocit ohrožení, který jsem hned v úvodu po příjezdu do Pákistánu získal, ve mě přetrval po dobu asi čtyř týdnů. Poté se začal rozměňovat úměrně tomu, jak jsem se adaptoval na místní podmínky. Ostražitost mi ale zůstala. Do vlastní kultury Pákistánu jsem více proniknul až v průběhu dalšího měsíce.



## Do přírody jedině Chalupa

**N**a konci loňského roku byl poctěn proslovením slavnostní přednášky K poctě J. L. Fischera, což je jedna z nejvýznamnějších přednášek na půdě Univerzity Palackého, profesor oboru Ochrana životního prostředí Bedřich Moldan z Karlovy Univerzity. Tématem přednášky, která se konala ve zcela zaplněné aule Filozofické fakulty, byl Trvale udržitelný rozvoj jako současné paradigma. Při redigování a pročitání přednášky jsem získal silný pocit, že pan profesor Moldan nahlíží téma ochrany životního prostředí nejen fundovaně, ale i s obrovským rozhledem. Jeho úvahy se týkaly palčivých globálních problémů a dívaly se desetiletí do budoucnosti. Vše bylo podáno jasně, srozumitelně, věcně. Přednáška také sklídila zasloužený potlesk. Všem bylo jasné, že před akademickou obec předstoupil mimořádně vzdělaný odborník, což dokládá i jeho životopis. Ostatně posuďte sami: předseda Českého svazu ochránců přírody, 2000–2001 předseda Komise pro udržitelný rozvoj OSN, vyjednavatel pro životní prostředí, vědu a vzdělávání v rámci delegace České republiky pro vyjednávání o přistoupení k EU, 2000–2004 předseda ve Vědecké radě Evropské environmentální agentury v Kodani, člen Evropského konzultativního fóra pro životní prostředí a udržitelný rozvoj Evropské komise, 1990–1991 ministr životního prostředí. Působil také jako poradce

ministra životního prostředí a ministerstva zahraničních věcí. V současnosti je poradcem monackého prince Alberta II. Nevím, jak jinak vypadá špičkový odborník na životní prostředí.

Na konci roku se shodou okolností stala ještě jiná významná událost – ministr



životního prostředí Drobil si nasadil na ministerstvo neprozřetelně zcela slušného člověka, jakéhosi pana Michálka. Jaký z toho byl malér a jak to s panem Drobilem dopadlo, každý ví. Místo ministra životního prostředí se náhle uvolnilo a začalo se spekulovat, kdo nebožého Drobila (vždyť je neviný a je obětí vykonstruované kauzy)

nahradí. Z odborných kruhů ihned vzešel návrh – profesor Moldan. Jenže odborné kruhy mají u nás stejnou váhu jako kruhy na rybníce. Rozhoduje se jinde. Na ministerstvu se musí udržet svěží vítr, který tam pan Drobil údajně přinesl a stranický sekretariát ODS začal neprodleně dumat. Že by bývalý ministr dopravy Martin Říman? Ten bude mít jistě k životnímu prostředí kladný vztah. Nebo paní Bízková? Ta by se zase jistě líbila ČEZu. Nakonec se odkudsi vynořilo jméno Tomáš Chalupa. Starosta Prahy 6 a bývalý tiskový mluvčí prezidenta Václava Klause. No to je ono, to je ten pravý. Odborník, zkušený a schopný politik, prostě jasná volba. „Musíme zajistit, že to nebude Brusel, občanská sdružení či ekoteroristé, kteří budou rozhodovat o tom, jakým životním stylem budou Evropané žít,“ hlásal Chalupa před čtyřmi lety na kongresu občanských demokratů. Tak, a ekoteroristé to u nás mají spočítané, můžeme si konečně oddechnout.

Nezbývá než doufat, že se alespoň vnuci našich vnuků dožijí toho, že u nás budou ministerstva obsazována nikoliv podle stranického klíče či toho, kdo se s kým zná a kdo koho v čem podpoří, ale podle toho, jak kdo své práci a svému oboru rozumí, a co v životě dokázal. Monacký princ Albert to už dávno pochopil, třeba to jednou dojde i nám.

Tomáš Chalupa

Naštěstí redaktor a nikoliv ministr

## Lékaři na export

**L**ékaři české veřejnosti v minulém roce sdělili, že odcházejí, a nás čeká exitus. Od té doby se o výzvě lékařů Děkujeme, odcházíme hodně diskutovalo a psalo, vyjádřil se snad každý, nicméně stav zůstává stejný – napřed exodus a pak hned exitus. Nechci se pouštět do polemik, nakolik je krok lékařů morální, zda na něj mají právo, či ne. Na co se však v celé debatě zapomíná, je fakt, že kromě zdravotnictví se problém dotýká také vysokého školství, konkrétně lékařských fakult a jejich studentů. Všichni lékaři, kteří dnes roztahují křídla a chtějí vzlétnout za něčím lepším, totiž vystudovali na některé z lékařských fakult v České republice. Naše fakulty jim poskytly to nej-

lepší u nás dostupné vzdělání a připravily je co nejlépe pro výkon jejich povolání. Plody úsilí našich pedagogů budou moci již brzy ocenit pacienti v Německu a Rakousku.

Co však současní studenti medicíny, kteří za rok či za dva ukončí studium? Jakou mají oni perspektivu a jaké jsou jejich tužby? Je dost pravděpodobné, že současný maras českého zdravotnictví se hned tak nezlepší. O obřích nástupních platech si mohou čerství absolventi nechat jenom zdát a celková situace taky asi nebude o moc jiná, než je dnes. Budou chtít přesto pracovat v českém zdravotnictví, nebo se zachovají ekonomicky racionálně a kývnou na vábení zahraničních klinik? Jedna životní pravda říká, že je vždy lepší počítat s horším a doufat v lepší. Doufejme tedy, že budoucí doktoři nám nikam neodejdou, ale raději počítejme s tím, že tak učiní. Pro české vysoké školy by to ovšem byl nedobrý vzkaz. Jaký smysl má vzdělávat lékaře, kteří nechtějí pracovat ve své domovině a v drtivé většině skončí za hranicemi? Stanou se naši studenti medicíny exportním zbožím, které zde při-

pravíme, úhledně zabalíme a s diplomem odešleme do Německa? Pokud ano, pak navrhuji převzít systém mládežnického draftu používaný v americké hokejové lize. Necht' si zástupci německých nemocnic rovnou přijdou vybrat na naše univerzity již mezi



prváky a druháky a draftují si mezi nimi své budoucí pracovníky. A necht' za ně, stejně jako v NHL, bohatě zaplatí. Univerzitám by se tak vrátila alespoň část prostředků, které na vzdělání svých studentů vynaložily. A kdo by vlastně léčil nás? U nás by mohli léčit lékaři třeba z Mongolska nebo z Persie, třeba by se jim zdejší podmínky nezdály tak strašné.

Tomáš Chalupa



## Ateliér textilní tvorby



**U**mělecké předměty ze dřeva, kovu nebo kamene jsou vcelku běžné. Může být ale umělecký objekt z textilu? Díla, která prezentuje Ateliér textilní tvorby Katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty, dokazují, že i textil je materiál, ze kterého se dá vytvořit mnoho zajímavého. Výroba předmětů z textilu má také velmi dlouhou tradici, jak vysvětluje vedoucí ateliéru Taťána Šteiglová:

„Textil je první a poslední materiál, se kterým člověk přijde do styku. Historie textilního materiálu se odvíjí již od pravěku. Textil byl prostředkem procesu sebeuvědomování si člověka v jeho vývoji a současně slouží i jako výpověď o historii lidstva. Vlastnosti textilního materiálu ho předurčují ke specifickému výtvarnému projevu jak v oblasti užité tvorby, tak nově i v oblasti volného umění. Textilní umělci, pro které bylo textilní vlákno přirozeným materiálem jejich sebevyjádření, v něm objevili prostředek pro svou výpověď. Textil má vedle fyzikálních vlastností i výrazné symbolické hodnoty odkazující na magické rituály, přírodu a historii lidstva. Textil je poselství. To vše je důvod, proč se o něj zajímat a vnímat jej jako prostředek rozvoje osobnosti a kreativního projevu.“



1) Věra Kubáčková: **Voda**, 2005

2) Věra Kubáčková: **Jehelníček**, 2005

3) Barbora Žáková: **Drátěnky**, 2006

4) Jana Slintáková: **Objekty mého já**, 2006, část diplomové práce

KINO

# NEJLEPŠÍ VAŠE DO- MÁČÍ KINO

Od **11. února 2011** Kino Metropol v novém. S novou kavárnou, dětským koutkem i programem. **[www.kinometropol.cz](http://www.kinometropol.cz)** +  

**DNES**

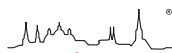
ČESKÝ ROZHLAS  
OLOMOUC

OLOMOUC

LIDOVÉ NOVINY

radiowave  
OLOMOUČ

OLOMOUČ

  
[www.olomouc.cz](http://www.olomouc.cz)  
nejlepší adresa ve městě

  
Apollo

[WWW.NEJLEPSI-ADRESA.CZ](http://WWW.NEJLEPSI-ADRESA.CZ)

MEDIA UNIVERZITY PALÁČKHO  
**ZURNAL**  
[www.zurnal.upol.cz](http://www.zurnal.upol.cz)

Olomoucká televize  
**ZZIP**

KULTURA **21**.cz

OLOMOUCKÝ  
**Večerník**

  
FDb.cz  
FILMOVÁ DATABÁZE

**INFO**

# AFO 46

46. MEZINÁRODNÍ FESTIVAL POPULÁRNĚ-VĚDECKÝCH  
A DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ  
46<sup>TH</sup> INTERNATIONAL FESTIVAL OF SCIENCE  
DOCUMENTARY FILMS

2012. 4. 11  
17. 4. 11

**AFO**  
academia film olomouc

**ACADEMIA  
FILM  
OLOMOUC**

**VIDĚT  
& VĚDĚT**

**ACADEMIA  
FILM  
OLOMOUC**

**WWW.AFO.CZ**

**WATCH &  
KNOW**

**VIDĚT & VĚDĚT  
WATCH &  
KNOW**

**AFO**  
academia film olomouc

2012. 4. 11  
17. 4. 11

**WWW.AFO.CZ**

**VIDĚT &  
VĚDĚT**

**ACADEMIA**

**WWW.AFO.CZ**